

Muzejní noviny

Okresní muzeum a galerie Jičín

Číslo 11

Květen 1997

K 18. květnu - mezinárodnímu dni muzeí

Boží hrob

foto Antonín Fingerland, 1941

Drahoraz

Tri a půl kilometru severovýchodně od Kopidlna se rozkládá starobylá obec Drahoraz. Jméno získala podle Drahorádova dvora. Nejstarší zmínka o této vsi je z r. 1294, kdy ji vlastnil Aldík z Drahoraze.

Další zpráva je z r. 1318, kdy její tehdejší držitel Sulek z Drahoraze je uváděn mezi desítkami zemanů z Jičínska, Turnovska a Boleslavska, kteří se podíleli na plenění statků Voka z Rotštejna, vlastníciho Keteň,

Údmice a Údmickou Lhotu, kde byl r. 1322 od svých nepřátel zajat.

O významu Drahoraze svědčí postavení místního kostela sv. Petra a Pavla stojícího na mírném návrší uprostřed vsi. Býval

opevněn valem i se sousední tvrzí. Podle papežského desátku 36 gr., uváděném v rejstříku z r. 1369, byla zdejší fara nejbohatší v širokém okolí. Kostel sv. Jakuba v Kopidlně byl k Drahorazi filiální. Famím se stal teprve r. 1361, kdy na žádost Vaňka z Kopidlna s tím souhlasili patron drahorazského kostela Zdeněk ze Střevače a jeho plebán (farář) Jan. Náhradou měl duchovní v Drahorazi dostat 6 kop gr. ročně z polnosti ve Střevači.

V letech 1357 a 1371 se uvádí Straniš z Drahoraze, který se v patronátu kostela střídal s vladky ze Střevače. Jeden z nich, Zdeněk ze Střevače, nějaký čas sídlil v Nadslavi a mezi r. 1380 a 1383 získal statek Kopidlno. On a jeho potomci se pak psali z Kopidlna a vystřídali původní zemany z Kopidlna, s nimiž nebyli příbuzní.

Roku 1407 vznikl spor mezi Stranišem z Drahoraze a Straniškem z Kopidlna o jmenování faráře v Drahorazi. Potvrzen byl plebán Petr navržený Stranišem z Drahoraze. Zprávy o původních zemanech z Drahoraze končí a Drahoraz je připojena ke Kopidlnu.

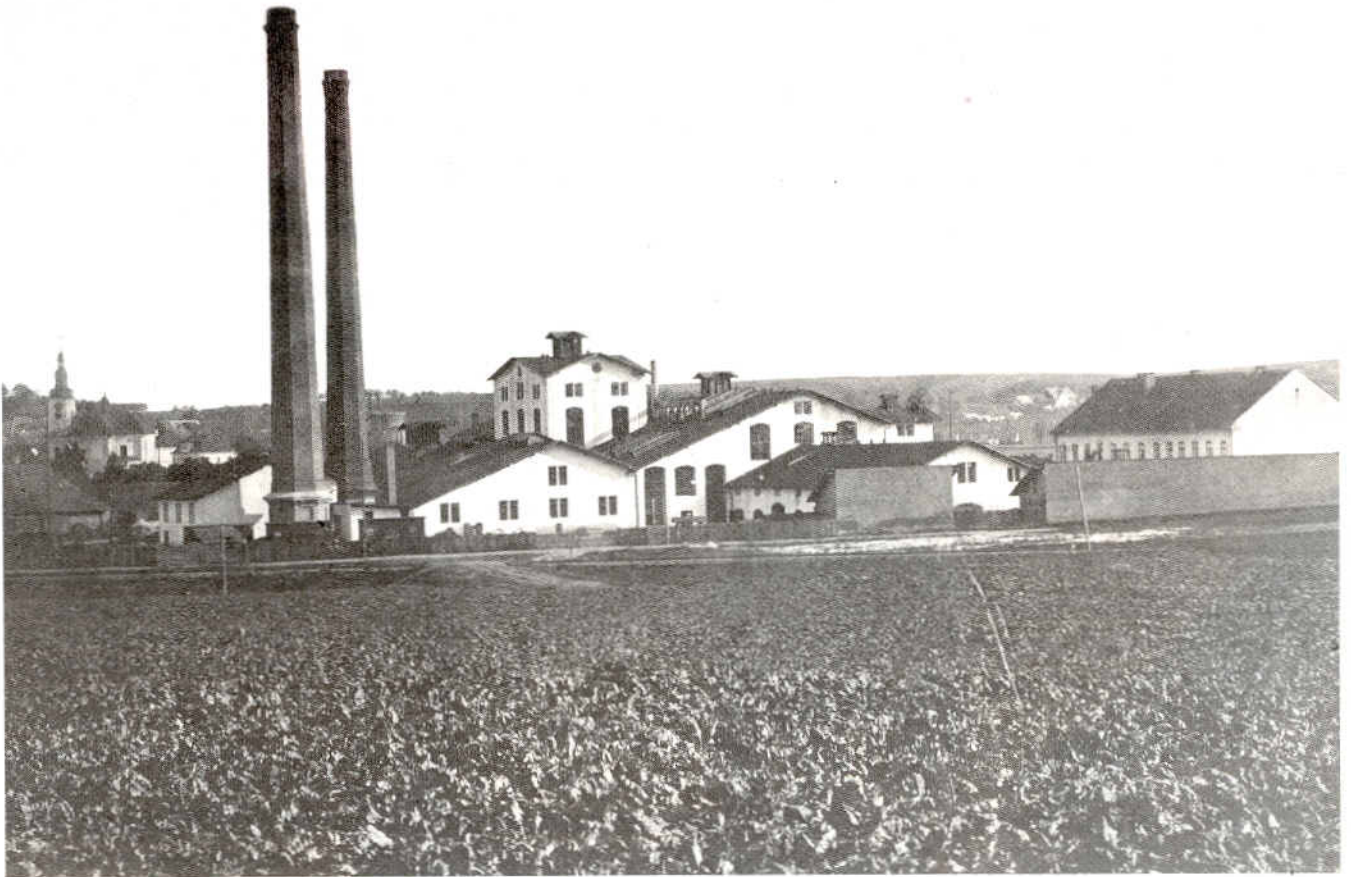
(pokračování na str. 6)

Národ, který zanedbává své památky, zanedbává svou vlastní totožnost. Péče o hodnoty, které vytvořili naši předkové, je naší povinností. Je to péče o vlastní paměť.

Václav Havel

Z historie podnikání v našem kraji

O výstavbě vlastního cukrovaru v Kopidlně se začalo vážně uvažovat již koncem roku 1869. Dne 15. ledna 1870 se koná I. schůze akcionářů budoucího cukrovaru, na které byl zvolen správní výbor v čele s předsedou Karlem Češpirem a místopředsedou Františkem Peřinou. V Kopidlně a okolí bylo roznašeno "Provolání stran výstavění vlastního cukrovaru", které bylo zároveň uveřejněno v Pokroku, Poslu z Prahy a Národních listech.

Slavnostním výkopem dne 17. června 1870 byly zahájeny stavební práce. Na valném shromáždění dne 22. září bylo svěřeno postavení cukrovaru staviteli Fr. Václavíkovi z Prahy za cenu 50.000 zl. Zároveň byly vydány akcie po 200 zlatých, které byly čile kupovány jak v Kopidlně, tak i ve vzdálenějších obcích.

Stavba továrny pokračovala takovým tempem, že již

Cukrovar v Kopidlně

7.12.1871 byl cukrovar církevně vysvěcen. Při této příležitosti byla uspořádána taneční zábava, na níž byla poprvé provedena k tomuto účelu složená polka "Na zdar Kopidlnskému cukrovaru" Františka Matěje Hilmara.

Celkový náklad na stavbu činil 406 050 zlatých.

Prvním ředitelem kopidlenského cukrovaru byl jmenován 15.4.1871 pan Emil Koráb z Kolína, administrativu vedl účetní Antonín Velebil. Prvním vaříčem cukru se stal Josef Hruška z Vysokého Mýta, strojníkem Antonín Jicha a mýtným Antonín Šmejda.

I. kampaň cukrovaru v Kopidlně započala 17.12.1871 a trvala do 1. února 1872. Bylo při ní zpracováno 3.300 q cukru. Ačkoli byl průběh kampaně - kromě nedostatků způsobených

nezpracovaností dělníků - téměř normální, finanční výsledek skončil prodělkem ve výši 47.065 zlatých. Protože navíc nebyly splaceny všechny dluhy, přijali akcionáři s povděkem nabídku tehdejšího majitele panství, hraběte Ervina Šlika, který cukrovar odkoupil.

12.5.1872 nastupuje na místo ředitele Adolf Rösler, za jehož vedení bylo dosaženo již v druhé kampani čistého zisku 20.042 zl.

Přes občasné výkyvy způsobené poklesem cen cukru, nízkou cukernatostí nebo neúrodou, znamenal cukrovar pro svého majitele vždy velmi slušný zdroj příjmu.

Postupnými rekonstrukcemi se kapacita cukrovaru neustále zvyšovala a závod se dostal na poměrně dobrou technickou úroveň - hlavně v období mezi

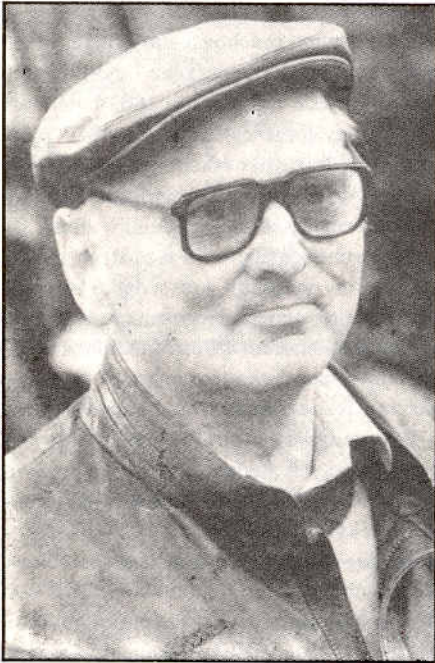
válkami. Toto vybavení přispělo k postupnému zvyšování zpracovatelské kapacity, takže bylo možno za 1 den zpracovat až 10.000 q řepy.

Po smrti E. Šlika převzala vlastnictví cukrovaru vdova Terezie, v roce 1916 byla vytvořena veřejná obchodní společnost, jejímiž společníky byli Jindřich Šlik, Alexandr Thurn -Taxis a Jindřiška Thurn -Taxisová. Do konce 2. světové války byl kopidlenský cukrovar majetkem hraběte Jindřicha Šlika a hraběnky Marietty Ungnád Weisenwolfové. Po roce 1945 byl cukrovar řízen tříčlennou národní správou a v roce 1947 znárodněn. Po organizačních změnách roku 1960 byl začleňován do národního podniku Východočeské cukrovary se sídlem v Hradci Králové.

Podle materiálu Josefa Frkala a Sborníku města Kopidlno zpracovala Jiřina Holá

C nezuvřívém reportérství

Josef Rodr, narozený 30. 4. 1927 v Jičíně, snad ještě někomu zůstává v paměti z šedesátých let, kdy se v redakci Pochodně věnoval kultuře. Periodika, do nichž nyní

přispívá, nemají hlavní klientelu na Jičínsku, ale málokdo zná náš český Eden tak dopodrobna jako on. Když tudy občas spolu procházíme, s nelíčeným gustem se vždy rozhovoří o zdejších horotvorných procesech, o nadmořských výškách zdejších kopců, ale i o zdejších velikanech našeho umění a důmyslu. Je mu cizí novinářská povrchnost, ale nemá rád, když se o něm mluví jako o spisovateli, přestože napsal několik knih. Považuje se za reportéra, na jehož zjištěních by si měl nezpítoměly čtenář taky trochu pochutnat - ať už jde o drobnou glosu nebo o obsáhlejší esej. Na výzvu redakce Muzejních novin jsem s ním zapředl hovor, jehož zkrácený záznam předkládám:

V některých svých životopisných a povahopisných knížkách zřetelně tihneš k Jičínu. Naschvál? Náhodou?

Člověka něco táhne ke kolébce. Nějaká znovu vyšlehlá fanfára, nějaká skleněná (nebo galejni) kulička, loďka nebo vlašovka...

... třeba papírová...

Správně mi tím vybavuješ velikého znalce, strýjce i bijce papírových fantomů Karla Krause. Já jsem si až třicet roků po smrti tohoto černého humoristy uvědomil, kolik osudových podnětů mu už jako předškolákoví vnukla jičínská Fortna a v ní jeho rodný dům č. 43, jičínská zámecká i lipová loubí a vojenská cvičiště i pohřebiště. Jestliže Jičín tolik vzrušil geniálního apokalypt-

tika, proč by nemohl aspoň trochu rozjitřit i nás ostatní? Při psaní knížky Poslední soudce lidstva (1967) mi povzbudivě nahlížel přes rameno Krausův známý Karel Kazbunda, historik jičínského původu a zakotvení. Navíc mi měl co říci o dalším jazykovém rentgenologu, "Hoříčáků" Fritzi Mauthnerovi...

Svět je očividně malý...

... a při vši své výbušnosti pořád ještě jakž takž soudržný...

Hned jak se před pěti lety objevila regionální kulturní revue OKO, upozornils v ní na dalšího jičínského rodáka, na šibala J. Š. Kubína...

Kubín mi ještě ve svém desátém životním desetiletí hodně povídal o soudcích ze Soudné, o chlupcích na Bradách i o zcestovalém hruboskalském sládku Řezníčkovi. Bafal z dýmky, imitoval subrety, cinkal čiši chmelnického...

Při práci na rukopisu své knihy Příběhy z dalekých krajín jsem si oblíbil jičínského profesora a mezopotamského badatele Josefa Wünsche. Tu se mi mihlo před očima i ježdění Josefa Kořenského kolem světa a jeho nahlížení do nitra Českého ráje, ale i Harantova poslední výprava - z Pecky do Prahy.

Nyní ti ovšem vychází Longmark kouzelník.

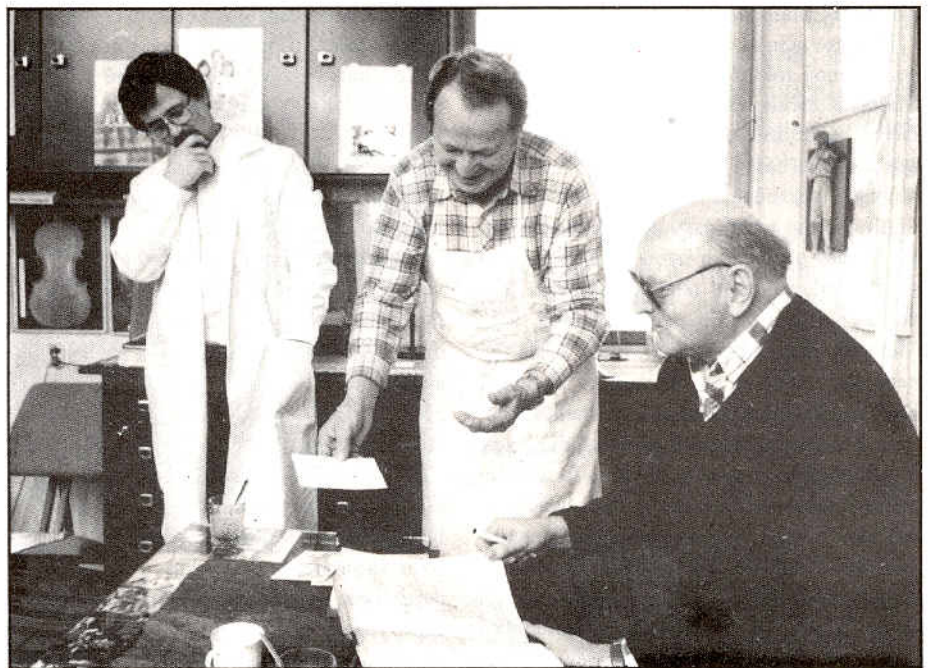
Tenhle muž (vlastním jménem Jaroslav Marek) se narodil v Heřmanově Městci, dorostl výšky 210 cm, vystupoval ve světových arénách s liliputány, ale nesázel jen na fyzické výstřednosti. V říjnu 1936 účinkoval v Sobotce v hostinci u Kafků. Tam cho-

dávala "k tetě" na klavírní etudy slečna Vítězslava, absolventka pařížské hudební školy, dcera Antonína Srpa, tehdejšího nájemce soboteckého hotelu Beseda. Jak známo, v Besedě se libilo i Karlu Čapkovi. Jednou prý mu Vítězslava nápaditě nachystala do ložnice parádní pannu. Čapek zrozpačitěl, ale brzy se uklidnil a přijal pozornost podniky v dobré míře. Bylo prý to poprvé, co nocoval s pannou. Longmarkovi ovšem padla do oka sama panna Vítězslava. Poprosil ji, aby mu asistovala na sále při kouzlení v prstýnkové scéně. Nakonec si 5.2.1938 vyměnila s okouzlivým dlouhánem za nadšené účasti soboteckého lidstva prstýnky svatební. Na doživotí! Longmark se tu seznámil s Fráňou Šrámkem a Václavem Špálou. V Jičíně se mu narodil syn Saša, taktéž kouzelník. Ale jak snad vysvitne z knihy samé, celým jejich putováním se vine snaha o odlišení čarodějných dobrodětů od zloduchů. Překvapovat lidi, ale nenechávat je v iluzích! Naznačit jim, že kapsa, kasa nebo hlava nemusí být vždy tak plná, prázdná, viklavá anebo tak pevně usazená, jak se na poprvé zdá.

*Zapsal: PhDr. Jan Dočkal
Hradec Králové*

Vím dobře, že Josefu Rodrovi jsou bytostně cizí ostavné janfary, vychvihování zásluh a všelijaké fanfárky. Snaž nám promine, ale nelze mu nepopíat k jeho životnímu jubileu pevně zdraví, hodně síly a energie k napsání dalších knih, v nichž by se našli lidé a lidičky jeho rodného města

-red-

Josef Rodr u houslařů Vladimíra a Tomáše Pilařových

foto Evžen Pajskr

Bylo - nebylo v Prachovských skalách aneb dvojí zmizení Císařské chodby

V srpnu 1902 navštívili dřevěnou lesní restauraci účastníci sjezdu České lesnické jednoty (muž s holí v popředí je JUDr. Fr. Lohař, předseda Jednoty v Jičíně)

Bylo to 1. června 1879, kdy do Prachovských skal zavítal se svými přáteli známý pražský mecenáš a cestovatel Vojta Náprstek. Přijeli po šestihodinové cestě z Prahy vlakem severozápadní dráhy, aby pak do Prachovských skal pokračovali na dvou žebřimových vozech ozdobených chvojím a bíločervenými prapory. Ve výpravě byli m. j. básník Jar. Vrchlický se svým bratrem Dr. B. Fridou, nakladatelé bratři Šimáčkové a další známé osobnosti tehdejší doby. Výpravu do skal vedli tehdejší ředitel jičínského gymnasia Frant. Lepař a prof. Antonín Vánkomil Maloch.

Byli to jičínské studenty, kteří již v červenci téhož roku (1879) pod vedením prof. Malocha začali upravovat cestičky ve skalách a jednotlivé partie a skály označovali starobylými názvy podle znalostí místních obyvatel a hraběcích lesníků.

Aby se pro příští časy zachovaly výsledky šetření o místních označení Prachovských skal, nakreslil tehdejší oktáván Zdeněk Lepař s použitím podkladů prof. A. V. Malocha, první mapku skal, která vyšla tiskem roku 1880 u Fr. Návesníka v Jičíně. Prohlédneme-li si pozorně tuto mapku, zjistíme k našemu velkému překvapení, že na ní nenajdeme Císařskou chodbu, do té doby jednu z neznámějších partií skal, uváděnou dokonce již na mapách rakouského generálního štábu z roku 1877 pod německým názvem Kaisergang (viz výřez mapy topogr. sekce 3854/2). Pravděpodobně opomenutím kartografa je místo, kde je Císařská chodba, (v příloženém seznamu k mapě uvedené pod č. 7) označeno ve východní části Ba-

bince v místech, kde je krátká odbočka z průběžné cesty Babincem označená opět chybně malou číslicí 3 místo 5. Takto zmizela Císařská chodba pro návštěvníky skal až do dalšího, opraveného vydání na přelomu století. Přesto bylo vydání této mapy spolu s vydáním prvního turistického průvodce a další publicistickou činností prvním krokem k poznání a rozvoji turistiky v Prachovských skalách.

Dalším krokem, který přispěl k rozvoji turistiky, bylo rozhodnutí hraběte Ervina Šlika o volném vstupu do skal a o postavení lesní restaurace. Její konstrukce, celá ze dřeva, stála zhruba v místech dnešní Turistické chaty při vyústění Zelené rokle do Sklípku. Se stavbou bylo započato v dubnu 1886 a již 7. července byl slavnostně zahájen její provoz. Restauraci vedla choť lesního správce p. Kryše a její kuchyně, spolu s čepovaným Vokšickým ležákem, měla dobrou pověst široko široka svému účelu 34 let a byla zbořena před stavbou chaty KČST v r. 1921.

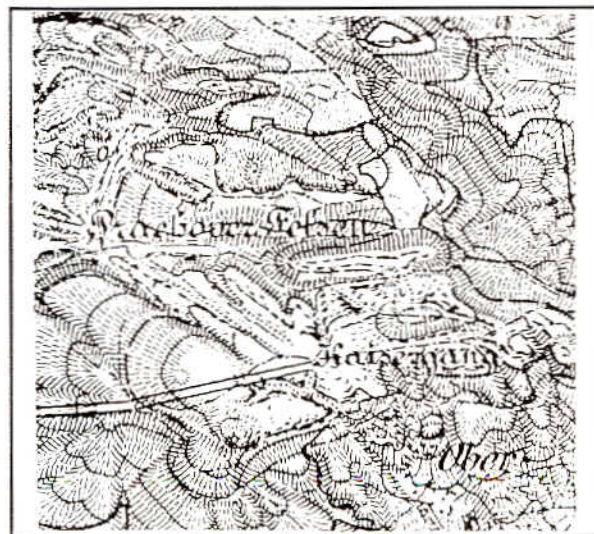
Bylo to 3. dubna 1892, kdy byl v Jičíně založen odbor KČST pod předsednictvím školního rady Fr. Lepaře. Jako svoji první akci zřídil odbor KČST na vrcholu Svinčice vkusný gloriét s dalekým rozhledem téměř po celém jižním obzoru

až po Zvičinu na východě. Gloriét nebyl bohužel udržován a proto byl při založení tamějšího čedičového lomu odstraněn.

Bylo to někdy v druhé polovině 19. století, kdy lesní dělníci a první návštěvníci skal pojmenovali místa svého odpočinku názvem pohovka či kanape. Celkem byla na Prachově tři taková místa. První kanape bylo na rovince nad výstupem Brankou na náhorní rovinu prachovského hřbetu, blízko odbočky na Křížkovského vyhlídku. V těchto místech byl v únoru 1862 raněn mrtvicí 85 letý lesní Valenta a v r. 1887 zde p. Šubír, úředník šlikovského panství s kamarádem Vagnerem vytesali v malé skalce kamenné sedátko, které odpočinku slouží dodnes. Druhé kanape bylo v místech nynější Hraběčiny vyhlídky, kde sedátko tvoří přírodní skalní stupeň. Třetí kanape bylo v lese Hustáči, směrem k Fortně. Málo znatelná tři kamenná sedátka této pohovky jsou dnes skryta v lese a kapradí.

Bylo to někdy v září roku 1907, kdy skupina jičínských studentů pod vedením kvintána tehdejší realky Jos. Hendrycha, ustavila lezecký kroužek Prachov (LKP). Již 4. října téhož roku (1907) se dvěma z nich - J. Hendrychovi a Jos. Kubínovi podařil soustavou kominů a přes tzv. koně prvovýstup na jednu z největších dominant Císařské chodby - na Mnicha, tehdy více známého pod jmény Modlitba skal, či Ruka. Hned následujícího roku slézají spolu s Fráňou Kubínem, Zdislavem Mazáčkem, bratry Šťastnými a Láďou Pavlíkem další věže v blízkosti tehdy známých turistických cest a vyhlídek jako Krkavčí skály, Oreš či Biskup, Draždanská věž a další. Jičínské studenty položili tak již podruhé základní kamen ke vzniku nového sportu v oblasti Prachovských skal.

Bylo to v době objevování skal, kdy na potůčku tekoucím od nynější Turistické chaty k Maršovu, před místem zvaným "na vodách" zurčel vodopád, známý též pod názvem Niagara. Bohužel ve 30. letech padl

Výřez z mapy Prachovských skal z r. 1877

za oběť stavbě lesního koupaliště, otevřeného v r. 1939.

Bylo to v době těsně po první světové válce, kdy tehdejší vedení KČST, ještě v euforii nad pádem nenáviděného mocnářství a z radosti nad vznikem republiky, rozhodlo přejmenovat Císařskou chodbu na Chodbu svobody.

Tak již v průvodci Jičín a Prachovské skály z r. 1922 je uváděno v popisu hlavní tury skalami přechod chodbou Svobody (dříve Císařskou). Tak nám zmizela již podruhé Císařská chodbu z našich skal, našťestí ne nadlouho. Již v dalších vydáních průvodců skalami v třicátých letech zvítězil rozum a historická tradice. Od těch dob nám tak Císařská chodbu znovu připomíná návštěvu císaře Františka I., který tudy byl 9. června 1813 provázen v době svého čtyřnedělního pobytu v jičínském zámku. Tehdy byly zraky celé Evropy obráceny k Jičínu, neboť se zde rozhodovalo o jejím dalším osudu vytvořením Svaté aliance tří panovníků pruského, rakouského a ruského proti Napoleonovi a byl tak dán základ k evropskému míru.

Ing. Josef Stránský

Nezapomenutelná vzpomínka Józzy Hendrycha, kvintána jičínské

Výpis z dochované vrcholové knížky LK Prachov z pozůstalosti jednoho z prvovystupců na Mnicha a spoluzakladatele LKP Josefa Kubína

reálky na 4. říjen 1907

ne od východní strany v otevřených komínech. V polovině bylo překonáno choulostivé místo "kuň", přes něhož jest

ný praporek, jímž potvrdili jsme naši přítomnost. V červeně krabici zanechali jsme rovněž zprávu o "prvním vítězství"

Vybráno u příležitosti 90 let od vzniku horolezectví v Jičíně.

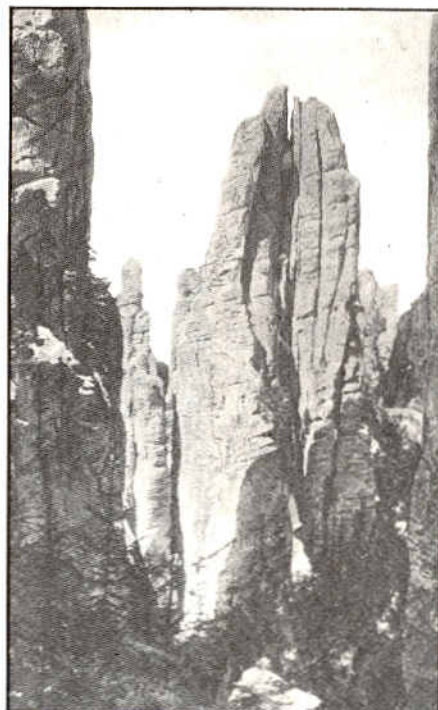
Již první pohled na "naše Prachovské" velikány musí zanechat v každém obdivovateli pravý pocit vznešenosti a krásy, ale zároveň touhu po bližším poznání se s těmito starými pamětníky.

Mnozí přicházejí jen aby se mohli honositi kolikrát již proběhli "císařskou chodbou" atd. Naše záliba je trochu jiná a ta nesouhlasí dle mnohých prý se zdravým rozumem!

My již troufáme si pozvednouti hlavy výše, zpytovati v nich boj s přírodou, přáteliti se s jejich zdánlivě hrozivými pohledy. Ale naše mysl nachází v nich také velké rivaly. Pouštíme se s nimi v boj, ve kterém prapor náš zaskvěl se ještě nad nejvyššími jejich vrcholky. A v krátké době ani nepozorujeme, že jsme průkopníky nového sportu...

Byl to náš první vážnější pokus, který jsme podnikli po krátké přípravě a jímž dosáhli jsme "první" nejvyššího temene 4. října 1907.

Začali jsme asi v 1/2 3 hod. odpoled-

nutno překročiti do levého komína. Odtud rozhodli jsme se stoupati dále přímo širokým a nahoře se zužujícím komínem.

S sebou vzali jsme červeno-bílý želez-

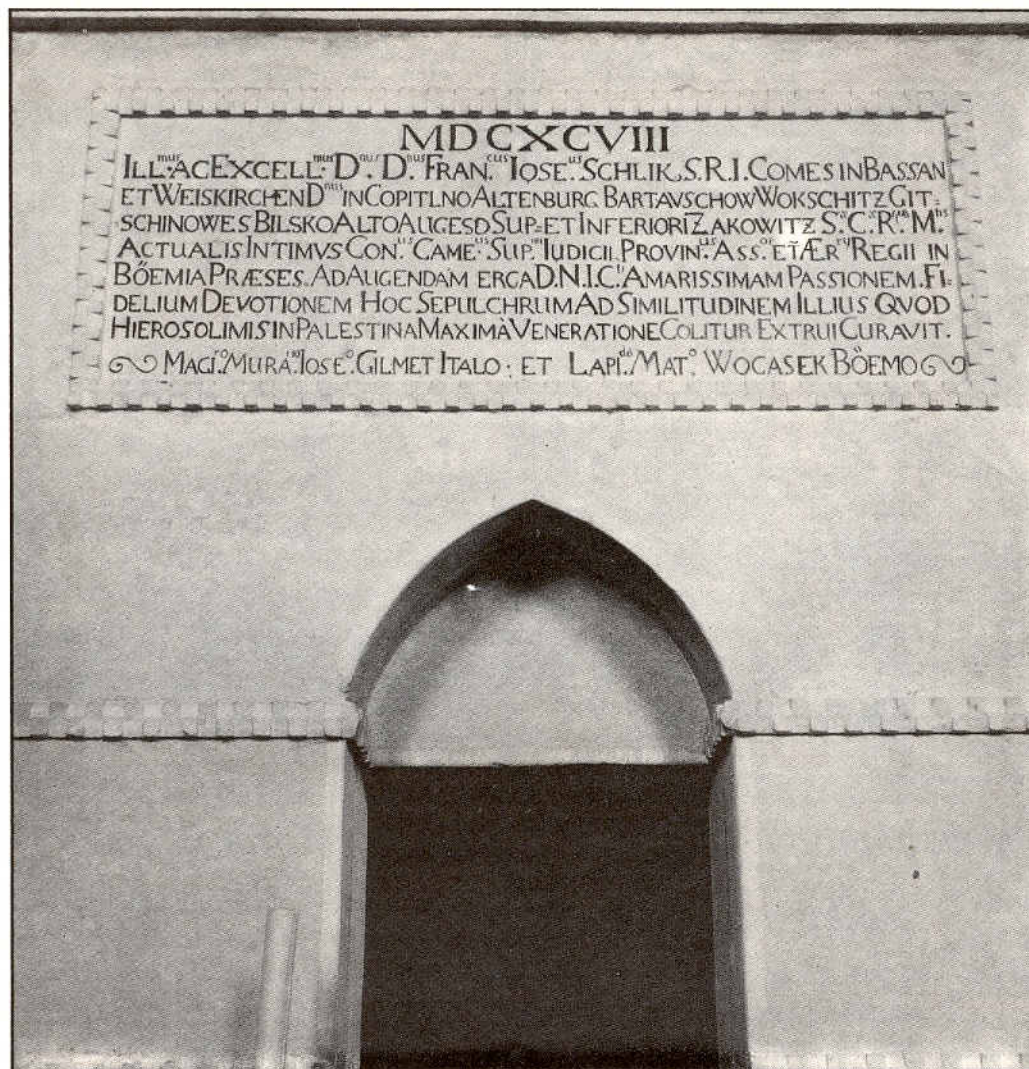
ny praporek, jímž potvrdili jsme naši přítomnost. V červeně krabici zanechali jsme rovněž zprávu o "prvním vítězství". Ale radost naše zkalena jest náhle deštěm, který nás tu překvapil. Bez velikého studia, kady dolů, zavěsili jsme lano na polední stěně, kdež vyniká suchý strom, a spustili jsme se dolů. Druhý závěs připevněn pod stromem. Tu však bylo lano a skála tak mokré, že jsem se již na něm udržet nemohl. Avšak okolí bylo mi přece příznivé. Dopadl jsem na pěkný výstupek, kdež shledal jsem, že mám několik prstů od lana spálených.

Zbytek traťi musil jsem tedy dokončiti "volným pádem" asi osmimetrovým. Dole udělal jsem několik přemetů s ruksakem na zádech... na štěstí na pís-ku.

Vzpomínka na tento 1. zdar s nezdařem zůstane nezapomenutelná.

Joza Hendrych, Jos. Kubín

Pokračovatel tradice LKP, nynější horolezecký oddíl TJ Jičín připravuje na počest tohoto 90.letého výročí výstavku a slavnostní setkání generací horolezců spojené s opakovaným výstupem na Mnicha v dobovém ustražení.

Nápis nad vchodem do kaple Božího hrobu

(pokračování ze str. 1)

V r. 1443 se Zdeněk z Kopidlna psal též na Drahorazi. Dne 28. prosince 1487 mu povolil král Vladislav II Jagellonský, aby mohl dědičně držet zápisnou ves Kamensko a aby přenesl na Drahoraz částku, kterou dlužil klášteru Hradiště (dnes Mnichovo). Ještě r. 1501 neměli jeho synové Jiřík, Zikmund a Jan Drahoraz vyplacenou.

Vzhledem k spojování původních statků se stala zdejší tvrz nadbytečnou a časem zanikla. Nebyly zde dělány žádné výkopy, proto nejsou archeologické nálezy, které by datovaly dobu jejího trvání.

Zdenkův bratranec Petr z Kopidlna (†1494) oddělil od Kopidlna Střevač a stal se praotcem rodu Střevačských z Kopidlna. Na přímluvu jeho syna Jana byla r. 1514 Střevač povýšena na městečko. Roku 1546 je v deskách zemských mezi deseti vesnicemi statku Střevač uvede-

na též Drahoraz. Po vyměření Střevačských z Kopidlna prodali jejich příbuzní r. 1584 Střevač Buriánovi Trčkoví z Lípy a ten jí po půl roce přenechal Jiřímu Pruskovskému z Pruskova, který ji připojil ke svému panství Staré Hradce.

Kostel v Drahorazi zůstal i po všech vlastnických změnách farním. V letech 1561 - 1571 zde byl farář Jan Svémyslic, který sloužil mše i v Kopidlně, když tato fara nebyla pro nedostatek kněží obsazena. V době pobělohorské po odchodu nekatolického kněze byl kostel spravován z Libáně. Do r. 1721 byl v Libáni pouze jeden kněz a časem v Drahorazi při filiálním kostele bydlel kaplan, např. roku 1693 Martin Nový a 1700 Václav Push.

V roce 1698 nechal František Josef Šlik k drahorazskému kostelu přistavět Boží hrob, který se stal významným poutním místem. Často se zde shromá-

poutě omezeny a pak se zde konaly jen pobožnosti na Velký pátek.

Podle berní ruly bylo roku 1654 v Drahorazi devět sedláků, dva chalupníci a jeden domkář. Obec patřila k panství Staré Hradce. Počátkem 18. století připojil František Josef Šlik Drahoraz k panství Veliš-Vokšice.

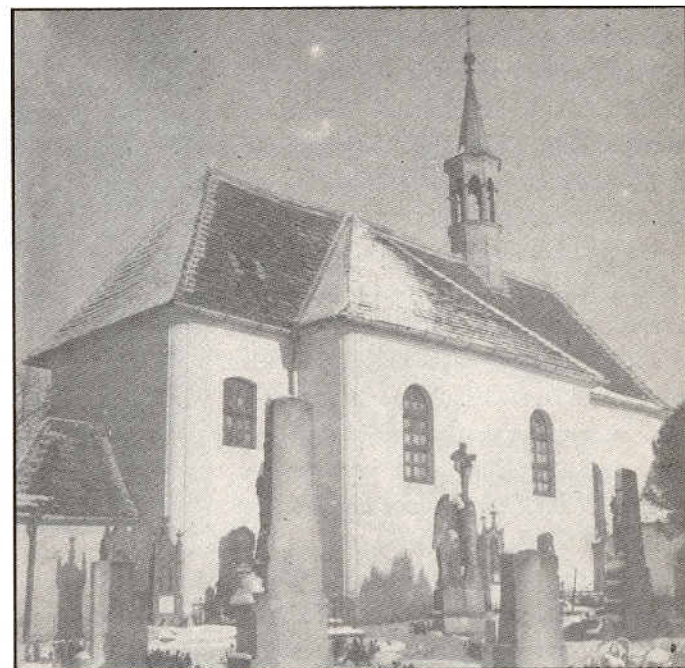
Jak uvádí tereziánský katastr, bylo zde v roce 1756 dvanáct hospodářů, z nich žádný neměl hospodářství menší než 5 strychů (korců) (1,5 ha) orných polí, dva měli 5 - 15 strychů (1,5 - 4,5 ha), jeden 15 - 30 strychů (4,5 - 9 ha), dva sedláci 30 - 60 strychů (9 - 18 ha) a sedm sedláků mělo více než 60 strychů (18 ha). Všechny pastviny byly obecní. Většina obyvatel vsi se živila též předěním. Byla to tedy bohatá obec.

1. ledna 1787 byl drahorazský kostel s obcemi Drahoraz, Bartoušov, Bílsko, Keteň a Pševs oddělen od fary v Libáni a připojen k faře v Kopidlně, od níž byl kostel v Údmicích s Údmicemi a Údmickou Lhotou spojen libáňskou farností. Tím se Drahoraz dostala z litoměřické diecéze do hradecké.

V literatuře se traduje, že již ve 14. století byla v Drahorazi založena škola. Koncem 18. století, když její budova byla sešlá, vyučovalo se v dřevěné budově bývalé fary tak dlouho, pokud se mohla obývat. V r. 1829 napsal kopidlenský

foto Antonín Fingerland

dilo tolik poutníků, že je muselo zpovídat dvacet kněží. Za císaře Josefa II. byly úředně tyto

Kostel sv. Petra a Pavla

děkan František Alois Vacek do Časopisu českého muzea, že ještě před nedávnem byly v Drahorazích vidět trosky fary. V r. 1800 byla postavena nová dřevěná škola s hliněnou podlahou. Novou podlahu a střechu dostala r. 1810 na náklad vrchnosti. Byly sem přiškoleny obce Drahoraz, Bartoušov, Bílsko, Keteň, Pševs, Údmická Lhota a Únětice. Před r. 1822 přešli žáci z Údmické Lhoty do školy v Údmicích.

V r. 1834 byla škola již dvoutrídni a měla 154 žáků, v r. 1841 měla 209 žáků. V letech měsíců se vyučovalo ve zvonici, v kostele i pod širým nebem. Teprve r. 1851 byl pro jednu třídu najat starý statek Jana Valenty za 40 zl. ročně. V r. 1864 byla postavena nová dvoutrídni škola. Od 1. září 1884 byla rozšířena o 3. třídu a od ledna 1886 o 4. třídu. Proto byla v roce 1896 školní budova přístavbou rozšířena. V roce 1900 měla škola 4 třídy a 307 žáků, v r. 1909 bylo Bílsko přiděleno ke škole v Kopidlně a zdejší škola změněna na trojtrídni. V r. 1921 byly Únětice na vlastní žádost přiškoleny k Údmicům a od září 1925 je zde

obyvatel. Pak již počet obyvatel klesal, 1910 zde bylo 196 obyvatel, 1930 v 39 domech 181 obyvatel a 1970 v 28 domech 103 lidí.

Přesto měla tato obec velké kulturní tradice především zásluhou učitelské rodiny Straků.

Od r. 1846 byl zde učitelem Václav Straka a následovali ho jeho syn Václav a vnuk Josef, který odešel do důchodu 1930. Již před r. 1900 zde byla založena Pěvecko-divadelní jednota Zvonař. Mezi válkami vznikl v Drahorazích sbor dobrovolných hasičů a vodní družstvo.

Od dávných dob zde byl hostinec, který patřil rodu Straků. Podle adresáře z r. 1900 byl zde tehdy ještě obchod smíšeným zbožím, truhlář a kovář a podkovář. V r. 1907 zde truhlář již nebyl, ale přibyl řezník a cihlářství. V roce 1927 byly v Drahorazích dva hostince, obchod se smíšeným zbožím, krejčí a kovář.

Při zániku feudalismu r. 1850 byla Drahoraz začleněna do politického okresu Jičín a soudního okresu Libáň, s připojenou osadou Bílsko měla 413 obyvatel. Bílsko se před r. 1869 osamostatnilo. V červnu 1964 byly

Z muzejního herbáře

Áron plamatý

(*Arum maculatum* L.)

a - samičí květy, b - samičí

květy, c - toulec, d - plody, e - oddenek, f - kyj

Tato zajímavá bylina dorůstá výšky až 40cm. V zemi koření hlízovitým oddenkem. Na přímé lodyze vyrůstá palice, která je ukryta v kornoutovitěm toulci barvy bělavé až načervenalé či nazelenalé, někdy červeně skvrnitě. Toulec může být až 15cm veliký. Na bázi palice jsou květy samičí, výše samičí a nad nimi je prsten jalových, cibulkatě ztlustlých a v silné brvy zúžených květů. Konec palice je fialově hnědý, kyjovitě ztlustlý a bezkvětý. Právě tento bezkvětý konec (kyj) vyčnívá z toulce. Omylem je pak kompozice toulce s tímto fialovým zakončením pokládána za květ. Listy áronu mají dlouhé řapíky. Čepel listu střelovitěho tvaru je leskle tmavě zelená, většinou s velkými černými skvrnami. Áron vykvétá na jaře v dubnu až v květnu. Daleko nápadnější než květenství jsou plody, které dozrávají v srpnu. Z celé rostliny nalezneme už jen lodyhu s jasně červenými bobulemi o průměru 1cm, které jsou jedovaté. V buňkách rostliny jsou při-

tomny dlouhé krystaly šřavelanu vápenatého (*rafidy*). Velmi zajímavý je způsob opylení rostliny. Horní fialová část palice vydává pronikavý zápach, který láká ke květenství hmyz vyskytující se na výkalech i na jiných rozkládajících se ústrojných látkách, hlavně však příslušníky řádu dvoukřídlých z rodu koutule.

Nejlépe se rostlině daří ve vlhkých listnatých lesích a křovinách a v lužních lesích od nížiny až do horského pásma na vlhkých, živných, neutrálních, písčitohlinitých půdách.

Na území jičínského okresu má několik lokalit v lesích podél říček Cidlina a Mrlina. K nejbohatším lokalitám patří přírodní památka Chyjická stráň a les mezi Sedlištěm a Starými Hradky, tzv. Obora. Podivuhodnou lokalitou je i park Libosad u Valdštejnské lodžie v Jičíně. V muzejním herbáři nalezneme sběry z většiny lokalit.

V herbáři badatel objeví i položku velice podobného druhu - áronu karpatského (*Arum alpinum* SCHOTT et KOTSCHY). Tento druh se od předešlého liší terčovitým svislým oddenkem a většími, delšími listy. Áron karpatský nalezneme převážně na Moravě a Slovensku.

Áron plamatý je rostlina zvláště chráněná podle zákona č. 114/92 Sb. a své místo má i v Červených knihách, kde je zařazena jako taxon vyžadující si pozornost. Na území okresu této rostlině hrozí jen jedině nebezpečí, a tím je likvidace jejího přirozeného prostředí.

RNDr. Lenka Šoltysová

Škola

škola pouze dvoutrídni.

Drahoraz byla poměrně malou obcí. V roce 1790 zde bylo 20 domů, r. 1835 měla 23 domů a 131 obyvatel, do r. 1890 se rozrostla na 24 domů a 212

s Drahorazí sloučeny obce Keteň a Pševs. Od 1. ledna 1986 byla Drahoraz a Pševs připojena ke Kopidlnu a Keteň k Jičíně.

Oldřich Turčín

Pod protektorátem okresní správní komise a okresního Osvětového sboru v Libáni.

Josef Straka, učitel v Drahorazi,
se svými hudebními přáteli a pozvanými hosty oslaví sté narozeniny Tvůrce české hudby

BEDŘICHA SMETANY

v obecním lese u Ounětic (při hořejším rybníku)

v neděli 20. a 27. července a 3. srpna 1924 vždy ve 3 hodiny odpoledne

PRODANÁ NEVĚSTA

Slova od K. Sabiny.

Komická zpěvohra o 3 jednáních.

Hudbu složil B. Smetana.

OSOBY:

Krušina, sedlák	p. Fr. Bareš
Ludmila, jeho manželka	pí Marie Pásková
Mařenka, jejich dcera	pí M. Adamecová
Mícha, sedlák	p. JUDr. Lad. Mach
Háta, jeho manželka	sl. Marie Zlatníková
Vašek, jejich syn	p. Josef Nidrlé
Jeník, Michův syn z prvního manželství	p. J. Libal
Kecal, vesnický dohazovač	p. Josef Nedošel
Principál komediantů	p. R. Heller
Esmeralda, jeho dcera	sl. Anna Šnýřlová
Indián, komediant	p. Fr. Sura

Vesnický lid. Komedianti. Děti

Místo a čas děje: Vesnice v čas poutí; odehrává se po službách Božích až do večera.

Dekorace maluje p. A. Vodseďálek a p. Fr. Fejfar. Ve sboru spolupůčinkuje sl. zpěv, spolek »Smetana« z Libáni. — Kroje dodal František Petránek z Kolína.

Ceny míst: I. místo 10 Kč, II. místo 8 Kč, místo k stání 5 Kč.

Doporučuje se opatřit si listky předem. Předprodej lístků: v Drahorazi u p. J. Pelce č. 14; v Kopidlně u p. F. Barka, knihkupce; v Libáni u p. Ad. Arnoldyho, obchodníka a v Jičíně u p. kniháře Znamínka. Děti starší šesti let (jsou-li pod dozorem rodičů) mohou si koupiti listky jen na sedadla. Děti mladší šesti let nemají na představení vůbec přístupu ani v průvodu rodičů. Kdo má listky k stání, nesmějí se zdržovati v uličkách k sedadlům, jinak by doplatili lístek na I. místo.

Školní mládež a dětem mladším šesti let v průvodu dospělých je dovolen přístup na hlavní zkoušku 19. července ve 3 hod. odpoledne. Děti platí při této zkoušce na sedadlo 2 Kč, k stání 1 Kč. Dospělí na I. místo 10 Kč, na II. místo 8 Kč, na místo k stání 5 Kč.

Obecenstvo se žádá, aby chodilo jen po vykázaných cestách »k hledišti« a přísně dbalo pokynů pořadatelů a tak samo hledělo udržeti záhodou pořádek. Kdo neposlechne bude sám zodpověden za nepříjemnosti, které tím vzniknou. Na jeviště a do orchestru není obecenstvu dovoleno vstoupiti vůbec (ani po představení). — Majitelé hostinských, cukrářských a jiných stánků musí se předem nejméně na 3 dny ohlásiti u p. starosty v Ouněticích, kde nutno zapraviti poplatek z místa. Každá osoba ve stáncích musí si opatřit lístek k stání za 5 Kč. Počátek každého jednání oznámí se dvojným výstřelem. Po prvním výstřelu vyhledá si obecenstvo svá místa, po druhém usedne a ztiší se. Jakmile začnou fanfáry, musí býti zachován naprostý klid, aby účinkující nebyli ničím rušeni. Vstávati se sedadel a kouřiti při představení není dovoleno. Mezi jednáními lze kouřiti jen mimo sedadla. Nejlepší přístup k hledišti jest od Ounětic.

BEDŘICH SMETANA narodil se 2. března 1834 v Litomyšli, kde jeho otec byl sládkem. Šestiletý Bedřich hrál již v koncertě na pianě. Studoval v Německém Brodě a Plzni, ale láska k hudbě pučila ho do Prahy. Otec konečně svolil. Bedř. Smetana studoval na hudebním ústavě Prokšové a dosti těžce se živil. Svoji píli vysínil se jako pianista a skladatel vysoko nad své okolí. R. 1856 přijal místo ředitele hudební společnosti v Götheborgu ve Švédsku. Touha po vlasti pudila ho však do Čech. V Praze se stal ředitelem zpěv. spolku »Hlaholu« a v r. 1866 prvním kapelníkem českého divadla. Na půdě otců složil nám veliká a slavná díla národním duchem prochnutá. Pro divadlo složil zpěvohry: Braniborci, Prodaná nevěsta, Dalibor, Libuše, Dvě vdovy, Hubička, Tajemství, Čertova stěna. Dojímavé jest kvarteto »Z mého života« a velikolepá hudební báseň »Má vlast« (Vyšehrad, Vltava, Sárka, Z českých luhů a hájů. Tábor a Blaník). — Skladeb jeho počítá se na 135. Hudbě české brány do světa otevřel a do srdcí našich navždy se zapsal. Sám však — bolno pomysliti, ze svých nejvelkolepějších skladeb takřka ničeho neslyšel. Ohlchl v r. 1847 a většinu svých velkých skladeb vytvořil v době hluchoty. — Sluchová choroba později hlodala i na duši mistrově až ji zastřela úplně.

Bedřich Smetana, Tvůrce české národní hudby, doopravdy 12. května 1884 a pochován jest na Vyšehradě. Smetanovu slávu založila a do ciziny nejvíce pronikla jeho nejlidovější zpěvohra »Prodaná nevěsta«. Ve svěží hudbě této zpěvohry, jež u nás znárodněla, projevuje se českost Smetanova nejskvělejším způsobem. Je to dílo v nejkrásnějším smyslu lidové, vytrysklé z ryzí duše umělcovy, zářící upřímnou radostí ze života. — V »Prodané nevěstě«, sálající prostičkou, ale při tom zase na výsost uměleckou hudbou, uplatňuje se dvojitý živel: jiskřivý humor a vroucí cit. Celý děj zasazen jest v milý rámeček české vesnice o pouti a líčí výstižně rázovitě povahy našeho venkova. Vzpomeňme jen srdečného párku Jeníka s Mařenkou, komických postav koktavého Vaška, povídavého Kecalů a principála venkovských komediantů. Pohleďme na rozřádné sešlé rodiče Mařenčiny i Jeníkovy, všimněme si rušného poutového života a zase měkkých, citem prchvélých scén milostných. A vše to je obestřeno milým venkovským ovzduším a kouzlem tak cele našim, ryze českým. Pokud se týče výstižné hudební kresby osob, možno říci, že nebylo dosud krásnější veseloherní zpěvohry.

Doporučuje se seznámiti se s obsahem děje před provozováním z výtišků, které budou mezi obecenstvem rozprodávány.

Osobnosti

Jan Bareš

Dne 2. prosince 1839 se v Drahorazi narodil český skladatel Jan Bareš. Po studiích na jičínském gymnáziu absolvoval studium medicíny. Kromě svého lékařského poslání se mu stala životním zájmem hudba. V r. 1924 vy-

chrámového rázu a napsal teoretickou práci "O tvoření a soustavě zvuků mluvních". Zemřel v Příhrazech u Mnichova Hradiště 3. června 1902.

Josef Kotlář

Na drahorazském hřbitově je pochován poslanec Josef Kotlář, narozený 3. března

dělci mu byla blízká agrární politika, proto jeho činnost poslance směřovala ke zlepšení života na venkově. Od r. 1901 se stal českým zemským poslancem, v letech 1907 - 1911 říšským poslancem. Starostou okresu libáňského byl v letech 1897 - 1918, po převratu se stal předsedou okresní správní komise. Zemřel 2. února

zúčastnili významní činitelé z okolí, představitelé mnoha korporací a spolků. Po chrámových obřadech v drahorazském kostele se s ním u rodinné hrobky rozloučil poslanec B. Bradáč. Vyzdvihl jeho více než třicetiletou práci poslance, která byla na českém venkově vždy velmi oceňována.

-troj

ARCHEOLOGIE

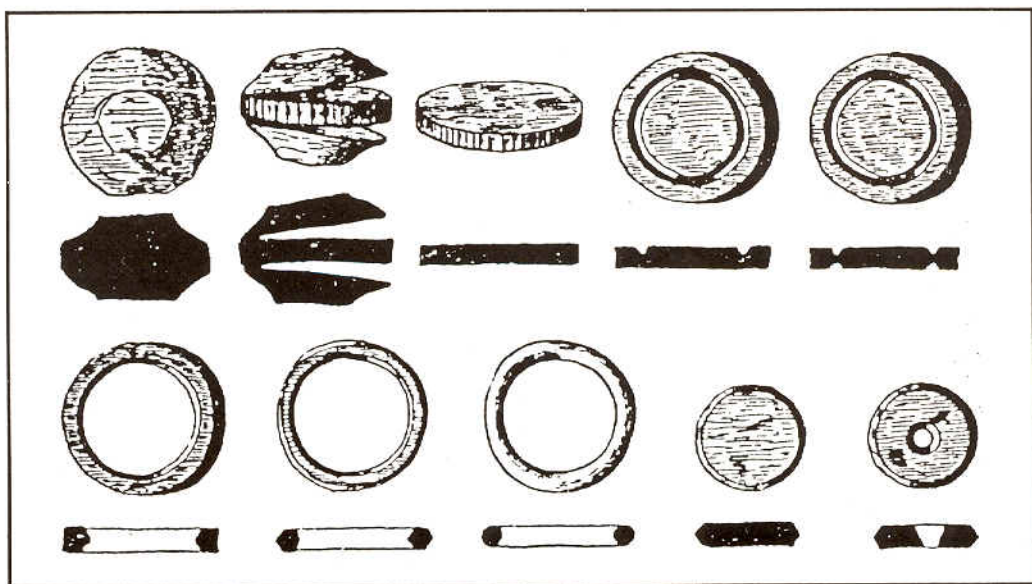
Dle našich poznatků sahají první stopy osídlení v místě dnešní Drahoraze na počátek naší doby bronzové (1900 př.n.l.). Ve starší archeologické literatuře je zmiňována sbírka školy v Kopidlně, v níž byly uloženy blíže neurčené a nepopsané nálezy náležející únětické kultuře. Většího osídlení se těmto místům dostává v průběhu mladší doby bronzové (1100 př.n.l.), kdy je celé území východních Čech osídleno nově příchozími lidem, který je podle žárového pohřebního ritu nazýván lidem popelnicových polí. V roce 1977 bylo při stavbě bytovek ČSSS u dnešního hřbitova zachyceno sídliště lužické kultury a na základě starších nálezů keramiky víme, že se v těsné blízkosti Drahoraze nacházelo i pohřebiště. Velice významnou archeologickou lokalitou, kterou nelze opome-

nout, je ves Bartoušov, vzdálená asi 1,5 km východně od Drahoraze. V jejím okolí se nalézala keltská dílna na vý-

robu černých náramků ze sa-propelitu (lupku, lidově "švartny") datovaná do 3. - 2. stol. př. n.l. (mladší doba

železná - laténská). Z Drahoraze také pochází ojedinělý nález zlaté mince císaře Augusta, který můžeme přiřadit do období doby římské (0-400 n.l.), období, kdy jsou tyto kraje nově obsazovány germánskými kmeny.

Pavel Kracik

Postup výroby švartnových náramků (podle J. Břeně)

PŘÍRODNÍ PODMÍNKY V OKOLÍ DRAHORAZE

Drahoraz se rozkládá na rozhraní Severočeské a Stře-

dolabské tabule, ve východním výběžku Markvartické

plošiny na jižní hranici Jičínské pahorkatiny a na severním okraji Mrlínské tabule na horním toku Mrliny. Markvartická plošina je členitá pahorkatina složená z koniackých slinovců a vápnitých jílovců, kaolinických a jílovitých pískovců. Vytváří málo rozčleněný, k jihu a k jihovýchodu ukloněný erozně denudační reliéf plošin a mírných svahů s mělkými údolními svahových potoků. Nejvyššími body Markvartic-

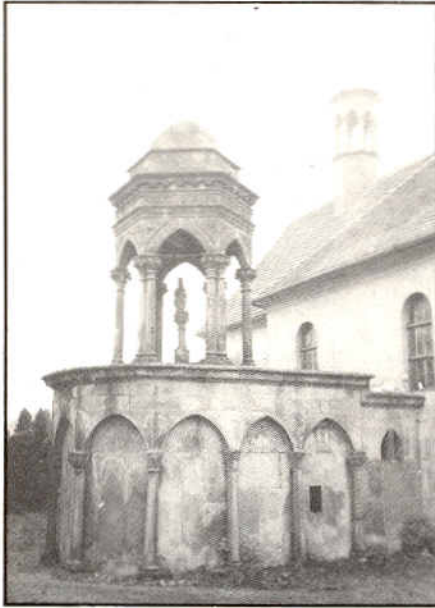
ké plošiny jsou Hladoměř (377 m n.m.), Drahoraz (300 m n.m.).

V dávné minulosti bylo celé území pokryto dubohabrovými lesy s teplomilnou květenou. Fragments těchto rostlinných společenstev můžeme ještě pozorovat v přírodní památce Chyjická stráň, která se nachází asi 6 km SV od Drahoraze. Podél vodních toků byly vyvinuty údolní lužní lesy.

RNDr. L. Šoltysová

P a m á t k y

Boží hrob z let 1695 - 98

Boží hrob

Při severní straně kostela sv. Petra a Pavla byla v letech 1695 - 98 postavena italským architektem, usedlým v Jičíně, J. Gilmettim a českým kameníkem Mat. Vocáskem kaple Božího hrobu. Vchod do kaple vede z kostela a nad portálem vchodu je zasazena deska, po jejíž levé straně je znak Františka Josefa Šlika, po pravé straně znak jeho manželky Sylvie Kateřiny, roz. Kinské.

(Český překlad textu:)

Nápis: "1698. Nejjasnější a nejznamenitější pán F.J.Schlik, Svaté říše Římské hrabě z Bassanu a Bělokoželce, na Kopidlně, Starém Hradě, Bartoušově, Vokšicích, Horních a Dolních Zakovicích, jeho cis. Majestátu skutečně tajný rada, kancléř nejvyššího soudu atd. k rozmnožení zbožné úcty hořkého utrpení P. Ježíše Krista tento hrob podle podobnosti onoho, který jest v Jeruzalémě v zemi Palestinské, nanejvýš uctíván, dal zhotoviti. Stavitelé: Josef Gilmet Vlach - Matouš Vocásek Čech."

Neověřené prameny (Velikonoční stavby - Lidová demokracie 8.4.1955) uvádějí, že v Čechách jsou čtyři kopie jeruzalémského Božího hrobu (Praha - Petřín, Votice, Slaný, Drahoraz) a drahorazská je prý nejstarší. Oficiální prameny však uvádějí, že např. v klášterním hřbitově ve Voticích pochází Boží hrob již z r. 1685. Další Boží hrob z r. 1725 se nachází v bývalém augustiánském klášteře u kostela sv. Rodiny v Havlíčkově Brodě.

Není pochyb o zadavateli stavby v Drahorazí, jímž byl zbožný F.J.Šlik, ale další pochybnosti vzbuzuje tvrzení, že materiál na stavbu Božího hrobu byl přivezen z Jeruzaléma a stavba provedena podle přesných plánů Božího hrobu v Jeruzalémě. Lze při-

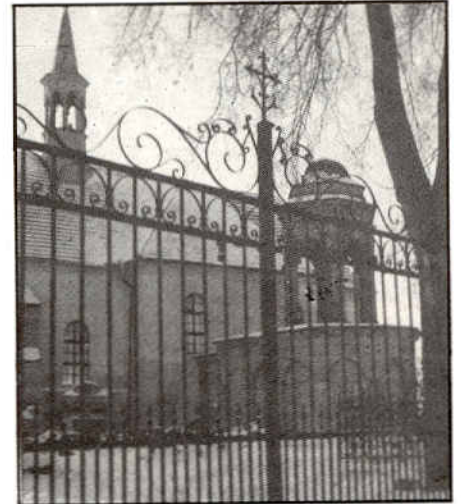
pusit, že existují archivní prameny, které tvrzení novinového článku mohou potvrdit.

Stavba sestává z dolní protáhlé polygonální kamenné stavby, zevně členěné arkádami na sloupcích s hlavicemi orientálního vzhledu. Uvnitř je zcela temný Boží hrob se sochou mrtvého Krista z bílého pískovce. Interiér vzbuzuje dojem přírodní skály. Na ploché střeše stavby je kamenný altánek, nesený šesti gotickými arkádami. Vnitřek altánku zdobí socha P. Marie. Ještě na počátku našeho století přicházela k Božím hrobům v Drahorazí četná procesí. Hrob byl opravován v r. 1834 a další větší opravou prošel v r. 1886.

Kostel sv. Petra a Pavla

V jižní části obce, kde patrně kdysi byla valy chráněná tvrz, se uprostřed hřbitova nachází kostel sv. Petra a Pavla. Jeho první neznámá podoba spadá asi do 13. století, dnešní gotická část stavby do začátku 15. století. Z původní stavby se zachoval presbytář, loď kostela byla upravena později, v letech 1695-98. V r. 1809 byl kostel opraven a prodloužen. Až do r. 1829 bylo zařízení kostela chudé, teprve za kopidlenského děkana Aloise Vacka byl náležitě vybaven. Novou taškovou střechou byl kostel pokryt v r. 1834 a opatřen sanktusníkem. Zařízení kostela je novogotické. V r. 1890 byl postaven hlavní oltář Antonínem Suchardou z Nové Paky, na něm umístěny sochy sv. Petra a Pavla z postranních oltářů. Sochy Cyrila a Metoděje daroval kostelu děkan Ferdinand Kopecký. V r. 1888 byly pořízeny nové varhany, které postavil varhanář V. Koblre z Lomnice n. P. Jednoduchý kostel má pětibocí uzavřený presbytář zaklenutý křížovou žebrovou klenbou, uvnitř gotické sanktuárium s trojúhelníkovým štítem, zdobené kružbou s kraby. Loď kostela

a sakristie má plochý strop, na západní straně je umístěna jednoduchá kruchta. Dva páry půlkruhově zakončených oken osvětlují vnitřní prostor. Podlahu tvoří pískovcové desky. Vnější podobu kostela charakterizuje pětiboký presbytář, k němu z jižní strany přiléhá sakristie, ze západní strany předsíní a ze severní Boží hrob. Stavba je opatřena sedlovou střechou.

Kostel sv. Petra a Pavla

Zvonice

Původní zvonice byla v r. 1893 nahrazenou novou, dřevěnou, umístěnou na podezdívce s kostrou z mohutných dubových trámů. Představuje lidové stavitelství počátku 19. století. Hranolovitá stavba o rozměrech 6x6 m a výšce 4,5 m má mansardovou střechu s makovicí na vrcholu. Zvon Jan Křtitel o průměru 100 cm je vysoký 80 cm a váží 20q. Je laděný do tónu gis.

(troj)

Zvonice z r. 1893

"V Drahorazi muzicírovali Strakové od nepaměti" řekl Josef Straka hudbymilovnému profesorovi Janu Lamačovi, který za nim do Drahoraze přijel někdy v polovině 30. let s přáním, aby sepsal historii Strako-

vydal J. Bradáč ve sbírce "Ze zašlých časů" v Hudební matici Umělecké besedy v Praze.

Strakové v Drahorazi

Stará hospoda, z níž vyšel Strakov rod

va rodu. Na základě jím sepsaných několika sešitů, uveřejnil pak J. Lamač ve Sbomíku Muzejního spolku v Jičíně VI/1940 obsáhlou stat' "Strakové v Drahorazi - učitelé a hudebníci".

Jak Josef Straka v zápisech vypráví, byl rod Strakových v Drahorazi usedlý velmi dávno a v rodině byla v majetku vždy krčma, později výsadní hospoda. Pradědeček Josefa se jmenoval Jakub Straka (1780-1850), měl hudbu velmi rád a oba jeho synové Václav (dědeček Josefa Straky) a Josef (jeho prastrýc), uměli hrát na několik nástrojů.

Dědeček Josefa Václav Straka (6.4.1806 Drahoraz - 21.8.1888 Drahoraz), se dobrovolně zřekl dědictví a odešel do Jičína studovat, aby se poté stal nejdříve učitelským pomocníkem v Drahorazi a na mnoha místech v okolí, a nakonec definitivně zakotvil v rodné obci jako řídící učitel. Vyučoval plných 55 let! Za hudbou by šel kraj světa. Docházel do zámku Šliků v Kopidlne, aby doprovázel na housle dcery hr. Šlika a bavil společnost svým krásným tenorem. Hrabě Šlik jej v r. 1836 vypravil i s kapelou a krojovanou skupinou na Ferdinandovu korunovací do Prahy, kde prý "nebylo nad Šlikováky". S kopidlenským Hilmarem a osenic- kým Josefem Foerstem se stali známými hudebníky v kraji. Jeho polky "My jsme hoši ze Šlikovska" a "Až já budu velká",

Dědečkův bratr Josef Straka, šenkýř a chalupník v Drahorazi, zpíval tenor, hrál na housle, violu, basu, flétnu, klarinet a trubku. Ve své závěti odkázal Josefovi (tehdy dvanáctiletému) hostinec č. 14 i s polnostmi.

Dědeček měl jediného syna Václava Straku (9.11.1839 Oudrnice - 14.3.1917 Drahoraz), otce Josefa Straky. Studoval v Liberci a Praze na německém učitelském ústavu. Byl odbačen sýtým barytonem a pomyslel proto i na divadelní dráhu. Byl mezi prvními členy Hlaholu za Bendlova řízení. S velkým nadšením zpíval "V tej zemi len miluškej" ze Škroupova "Dráteníka". Z Prahy se téměř zdráhal odejít, ale jeho otec ho přiměl, aby nastoupil podučitelské místo v Drahorazi. Brzy se pak oženil s Arnoškou Etmüllero- vou (26.2.1842 Praha - 31.3.1909 Drahoraz), dcerou kniháře z Prahy.

Byla klidná a mírné povahy, s pokorou snášela poněkud lehkomyšlného manžela Václava, toužícího po zábavě a společnosti. Z celého srdce však miloval hudbu a zpěv, naučil se základem harmonie, složil několik dobrých skladeb, z nichž vynikly zvláště dva smuteční pochody (jeden vyšel v "Moravské lýře").

Josef Straka, jehož zápisky sledujeme, měl tři sourozence. Nejstarším byl Václav (2.5.1872 Drahoraz - 12.8.1916 Nová Ves n. Pop.), který ve

svém okolí proslul jako výbor- ný varhaník. Mladší bratr Emil (16.9.1878) dožil se odpočinku v Kopidlně. Byl obratným a energickým dirigentem, řídil mnoho koncertů i oper. Nej- mladším byl Arnošt (10.6.1880 Drahoraz - 19.5.1931 Praha). Stal se úředníkem, ale i jemu hudba zasáhla do života. V aka- demickém orchestru hrál trom- bon, řídil hudební spolek soukr. úředníků "Smetana" v Praze v letech 1910 - 12. Za světové války byl dirigentem vojenské kapely na jižní frontě.

Josef Straka se narodil 19. ledna 1874 v Drahorazi. Po obecné škole odešel do Jičí- na studovat reálku a později učitelský ústav, na kterém v r. 1895 složil maturitní zkouš- ku.

Ještě byl žákem obecné ško- ly, když už pomáhal svým pěkným sopránem při chrámové hudbě v drahorazském kostele. Z té doby rád vzpomínal na pas- torální skladbu "Vzhůru, vzhůru pastuškové", kterou napsal dra- horazský kantor Václav Kořinek. V Drahorazi byla zpívána každoročně o vánocích asi sto roků. Celé století byla také zpí- vána na velikonoční Zelený čtvrtek skladba "Loučení Pána Ježíše s jeho nejmilejší matkou Marií". Loučení se rozšířilo v mnoha chrámových kúrech po kraji a kostely byly při ní vždy naplněny do posledního místa.

V Jičíně bydlel za studii nej-

dejšího ředitele kúru v Jičíně Ferdinanda Sasky: bydlet přímo u Sasků a ještě zdarma dostávat hodiny klavíru. Také ve hře na varhany se brzo zdokonalil na- tolik, že mohl zastoupit otce při hře v kostele, občas mohl zas- skočit i za F. Sasku. Když F. Saska zemřel, převzal na ně- jaký čas jeho povinnosti s úra- dem spojené. Do této doby spa- dají jeho první skladatelské po- kusy. "Smuteční pochod" tehdy složil pro dechovou hudbu.

Studia na učitelském ústavě mu přinesla značné rozšíření znalostí ve hře na varhany a v harmonii zásluhou prof. Rudol- fa Jelínka. Už v prvním ročníku instrumentoval podle klavírního výtahu celou "Prodanou nevěs- tu" pro smyčcový orchestr a dva klarinet, ve druhém roční- ku "Vánoční graduále". Skladba byla provedena v Drahorazi. Mnoho skladeb upravil pro menší orchestr a často s nimi muzicírovali v domě rodičů ře- ditele jičínské nemocnice MUDr. Fr. Pelikána. K hodnot- nějším skladbám z doby studií patří mazurka "Sokolka", věno- vaná Sokolu v Kopidlně. Vyšla tiskem v časopise "Česká hud- ba". Harmonizoval "Moravské tance", výjev pro mužský sbor a orchestr "Švanda dudák". Na přání prof. Jelínka složil "Slavnostní sbory", pro "Vě- neček" abiturientů složil "Slav- nostní ouverturu c-moll" na rozloučenou se spolužáky.

Hrála ji městská kapela za ří- zení J. Mačenky. První Strako- vo učitelské místo bylo v Louč- kách na Semilsku, kde napsal

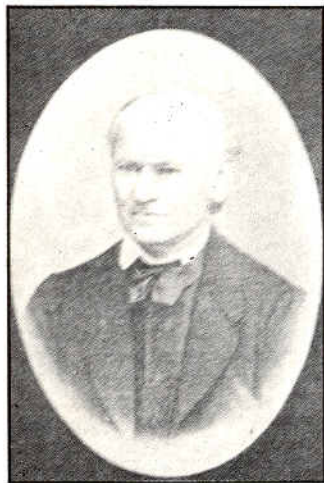
Rodiče Josefa Straky

dříve u Macounů v Havlíčkově ulici čp. 82. Ve dvou pokojích, obývaných více jak deseti stu- denty, cvičit na nástroj bylo ne- možné. Přijal rád nabídku teh-

"Slavnostní pochod". Byl hrán v jičínské sokolovně s příznivým ohlasem tisku. Další skladba "Vítězný pochod" byla hrána v Praze na Střeleckém ostrově a v

Národním domě na Vinohradech. Psal mužské sbory, z nichž tři byly vydány tiskem u Fr. Urbánka v r. 1898. V době učitelování v Jesenném vznikly skladby "Romance", "Krakonoš", "Scherzo", "Dvě skladby pro housle a harmonium", z nichž "Modlitba" na Sládkův text se líbila i Ant. Dvořákovi.

Václav Straka (dědeček)

Na radu prof. R. Jelínka vstoupil Straka v r. 1898 do varhanického a kompozičního oddělení pražské konzervatoře - a to hned do druhého ročníku. Profesor Stecker brzy rozeznal Strakův talent a pili a doporučil ho do oddělení Ant. Dvořáka, kam se dostávali žáci jen nejnadanější. Své žáky podroboval A. Dvořák praktickým zkouškám zadáváním hudebních úkolů a s prací Strakovou byl nadmiru spokojen. Na jeho pokyn napsal J. Straka "Baladu", "Baladu májovou" na slova J. Nerudy, skladbu "Bludný jezdec", "Přilítlo jaro z daleka" a "Královský posel".

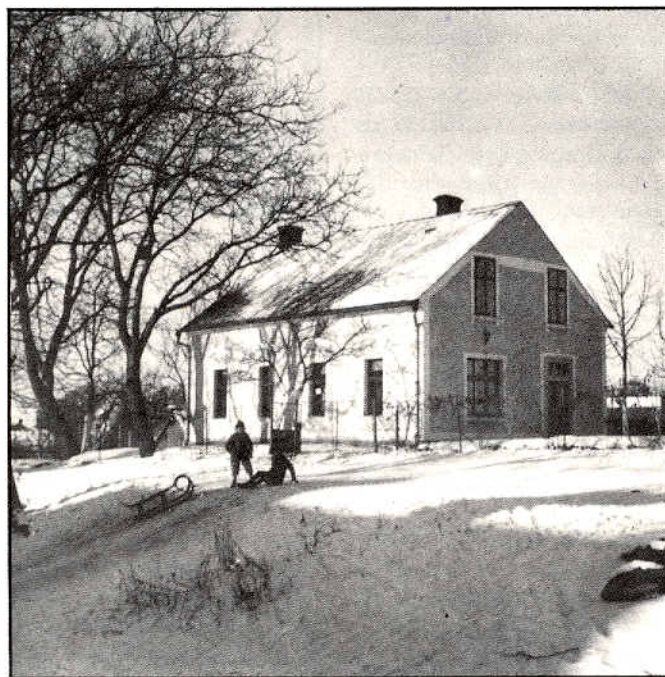
K absolventské zkoušce Strakové vybral A. Dvořák ženské sbory "Bludný jezdec" a "Přilítlo jaro z daleka". Tyto skladby byly provedeny ve velkém sále Rudolfiny v Praze 7. července 1900 za řízení Josefa Straky. Téhož dne dostal J. Straka z rukou prof. Steckra "Vysvědčení dospělosti".

Pan Straka Josef, rodem z Drahoraz v Čechách, navštěvoval tříroční kurs pro varhaníky a ředitele kůru na konservatoři hudební od 15. července 1898 do 7. července 1900 a předepsaného úplného vyučování se zúčastnil. Jeho nadání umělecké osvědčilo se býti vynikající, pilnost náležitá, chování zcela řádné.

Ve známkách z jednotlivých předmětů jsou od mistra Ant. Dvořáka obě známky v ý b o r n ě.

Po absolvování konzervatoře se vrátil J. Straka na přání svého otce do Drahoraze, na zatímní místo učitele. Že zůstal celý život na vesnici, nebylo chybou. Dovedl s orchestrem, sborem i sólisty velmi dobře skladyb nacvičit. Dirigování přenechával bratru Emilu Strakovi, jehož dirigentské práce si velmi cenil. Je až neuvěřitelné, že v malé vesničce Drahorazi (178 obyvatel v r. 1900), byly pod vedením J. Straky provedeny skladby: B. Smetana "Má vlast", ouvertury "Tajemství", "Hubička", "Libuše" /Libušino prorocství/, dvě scény z opery "Braniboři v Čechách" a mnoho dalších náročných skladeb.

V Drahorazi napsal Straka své nejvýznačnější skladby: "Vánoční kantáta" (1901), "Othello" (1903), "Zaznívej slavně Tobě dík" (1904), "Kvarteto e-moll" (1905), "Tři pobožné motivy" (1905), "Dej Bože" (1908), "Pastorální litanie k Pánu Ježíši" (1909), "Vzpomínky" (1910), "Příchod Čechů do naší vlasti" (1910), "Hudba k prostným cvičením" (1912), "Kvarteto d-moll" (1911-21), "Dítě" (1927), "Pět sborů pro ženské hlasy" (1930). Mimo tyto skladby napsal řadu

Domek Josefa Straky

sborů, drobnějších skladeb církevních, předehry pro varhany, smuteční pochody, národní tance pro dechovou hudbu aj.

"Bylat' Drahoraz odedávna jakýmsi kulturním střediskem pro okolí a velmi často svou výspělou kulturou, hlavně hudební a divadelní, předčila i okolní města (J.Lamač)

Provedení "Prodané nevěsty" v přírodě (ze zápisů obecné školy v Drahorazi)

Sté výročí narozenin Bedřicha Smetany, geniálního tvůrce české hudby, oslaveno bylo ve zdejších kraji důstojně provedením jeho nejoblíbenějšího a nejpůsobivějšího díla "Prodané nevěsty". Krásné této myšlenky ujal se s nadšením a láskou učitel zdejší obecné školy a hudební skladatel Josef Straka. Byloť dávným jeho přáním provést na venkově tuto divukrásnou a srdci lidu tak blízkou operu domácími silami. Aby bylo umožněno nejširším vrstvám lidu poznati tuto operu, provedena byla "Prodaná nevěsta" v přírodě na louce pod obecním lesem únětickým, a to 20. a 27. července a 3. a 10. srpna 1924. Provedení opery bylo zdařilé a nadšené.

Všechny krajské listy i některé pražské deníky velmi příznivými posudky ocenily pili pořadatele i účinkujících. Největší zásluha však příslušela Josefu Strakovi, který obětavě celé dílo nastudoval po hudební i herecké stránce. Zkoušky se zpěváky a orchestrem se konaly

Josef Straka

chestrálních partů, staral se o výpravu jeviště. Ve sboru zpívalo asi 80 zpěváků a zpěvaček, orchestr měl 42 hráčů, tanečníků bylo téměř 30, z nichž vynikal sólový tanec Josefa Jenčíka z Prahy. Dirigoval Emil Straka.

Opera byla hrána celkem pětkrát, z toho první představení bylo pro žáky škol ze širokého okolí. Na vstupném bylo vybráno 45.000.- Kč, režie stála 40.000.- Kč. Ze zbylého čistého zisku vrátil J. Straka vypůjčené 2.000.-Kč Okresnímu osvětovému sboru v Libáni a 3.000.- Kč rozdal školám, sokolským jednotám, hasičům a spolku Smetana v Libáni.

Podíl rodiny Strakovy a příbuzných na provedení Prodané nevěsty

Josef Straka, učitel v Drahorazi, byl vlastně soukromým pořadatelem, celý podnik vedl ve vlastní režii. Nacvičil operu po hudební i herecké stránce, měl dohled nad výpravou.

Emil Straka, učitel v Židovicích, dirigoval všechna představení,

Hana Straková, žena J. Straky, zpívala ve sboru, sešivala plátna pro dekorace, starala se o kostýmy a rekvizity,

Pepa Straka, abiturient reálného gymnázia v Jilemnici, z Drahoraze, zpíval úlohu Kecala, pomáhal při nejtěžších technických pracích,

Váša Straka, abiturient gymnázia v Praze, z Drahoraze, hrál v orchestru flétnu, maloval dekorace, staral se o dopravu těžkých hudebních nástrojů a jejich uložení,

Jeník Straka, posluchač 1. ročníku akademie v Horčicích, z Drahoraze, hrál v orchestru 1. hoboj, pomáhal při technic-

v Drahorazi, Kopidlně i v Libáni. Opsal partituru celého díla z archivu Národního divadla, rozepsal většinu pěveckých i or-

Prodaná nevěsta

kých pracích,

Emil Straka, žák měšťanské školy v Kopidlně, hrál "prvního kluka", pomáhal při napínání pláten,

Tynča Straková, kvartánka reálného gymnázia v Jičíně, z Drahoraze, zpívala ve sboru alt, tančila v baletu "děvče", pomáhala malovat dekorace, sešivala plátna,

Tynča Straková, kvartánka gymnázia v Praze, tančila v baletu roli "chlapce", pomáhala malovat dekorace,

Ferdinand Zeman (švagr), z Prahy, zpíval ve sboru tenor,

Marie Zemanová (švagrová), hrála principálku komediantů,

Julius Zeman (synovec), z Prahy, hrál principálčina syna,

Hynek Jelínek (tchán) z Prahy, byl vrchním pokladníkem, vyplácel účty řemeslníkům.

Ještě je třeba se zmínit o "Strakově večeru" v Jičíně. V pamětní knize pěveckého spolku Smetana v Jičíně je o něm podrobný zápis. Konal se 2. dubna 1938 v sále hotelu Paříž a zcela vyprodán byl již několik dní před koncertem.

Všechny provedené skladby sklízely bouře potlesku, autor byl několikrát vyvoláván - obdarováván květinami. Ze spolku "Smetana" zpívalo ve sboru 22 členů, z učitelského ústavu účinkovalo 60 kandidátů a kandidátek. Posádková hudba byla zesílena na 60 členů orchestru.

Jan Lamač končí vyprávění o posledním z rodu Strakových poděkováním za kulturní práci a povznesení svého kraje, když už na toto "zapomněly" školské úřady. Přirovnává J. Straku k postavě faráře v Jiráskově románu "U nás", k Čížkovi a Čermákovi z Raisových "Zapadlých vlastenců" a věří, že se jednou život obětavého učitele a nadšeného hudebníka stane námětem pro pero spisovatelovo.

Josef Straka zemřel 1. března 1951 v Praze-Nuslích u svého syna, učitele Josefa Straky. Byl jedním z nejnadanějších a nejobětavějších venkovských učitelů, jenž povznesl kulturní život na vesnici a zanechal hlubokou brázdou v hudební výchově a vzdělání především na českém venkově.

podle J. Lamače upravila
H. Trojanová

Hudební a divadelní jednota „Zvonář“
pro Drahoraz a okolí

* * * * * pořadé u neděle dne 21. srpna 1910 * * * * *

u sále Strakova hostince u Drahorazi

KONCERT

na oslavu čtyřicetiletého trvání jednoty.

Leskové spolupůčinkují
P. T. ochotníci z okolí.

PROGRAM:

1. BEORINA SMETANA „Uvěšrob“, symfonická básně pro velký orchestr.
2. EDUARD SMETANA „Před bránou Mládežnickou“ (Pro soubor sbor a orchestr). Český text: diepř. Křídla B. Křídla upravitel Jan Mazanec. Sbor zpívá: Stanislav P. Marie Kuzcová, cit. M. Marie Kuzcová.
3. JOSEF STRAKA: Symfonie č. 6. „Příspěvek“ (Pro soubor sbor a orchestr). Úprava: Stanislav P. Marie Kuzcová, Vile (sopran) M. Marie Kuzcová, Marie Kuzcová, Marie Kuzcová.
4. JOSEF STRAKA „Balada“ pro soubor sbor a orchestr na slova J. Blazného. Soubor: Stanislav P. Marie Kuzcová, Vile (sopran) M. Marie Kuzcová, Marie Kuzcová, Marie Kuzcová.
5. BEORINA KŘÍDLA: „Překážka“ (Pro velký orchestr).
6. VITĚZSLAV NOVÁK: „Qua patet“ (L. R. 1908). II. Zpívaná úroveň pro soubor sbor a orchestr na slova lidové písně.
7. KAREL BENDL: „Zhraslavanská riepaspád“ pro velký orchestr.
8. P. J. ŠKVAŘEK: „Městečko a veselík se sborem z opery „Eugen Oněgin“.

Posádkovatel: Stan. Straka   Dirigent: Emil Straka.

Začátek o půl 4. hodině odpolední.

Ustupné 1 koruna.

Milobz v právoobu ročků plati polovinná vstupné.

Začínáme zduvěřit, aby v koncertě místo nekouřili a ozbro. činnosti nebylo ovládnouta peněžními sberkami. Pa

Kvartánka Kuzcová • 1910

Strakov hudební archiv

Strakov archiv obsahuje vzácný hudební materiál (10.000 položek k r. 1963) a veškeré rodinné archiválie Strakova rodu. Je složen z hudebnin v rukopisech, opisech a tiscích. Obsahuje skladby Fr. M. Hilmar, pozůstalost B. Křídla, díla českých klasiků, L. Měchury, jičinských Sasků apod. Vznikl péčí generace Straků již koncem 18. století. Je bohatou studnicí veškerého regionálního hudebního vědění celého Jičínska. Současně odhaluje píli a hudební nadání

všech příslušníků Strakova rodu, především Josefa Straky, který byl jedním z posledních žáků Ant. Dvořáka.

Archiv se nachází v současné době v prostorách kina v Kopidlně, kde se mu zatím nedostává odpovídajícího uložení. Tím je ztižena případná badatelská činnost hudebních historiků. Věřme, že představitelé Kopidlna docení velký význam Strakova archivu a dříve než dojde k nenahraditelným kulturním ztrátám, naleznou vhodné místo k uložení a správě cenného majetku.

Téměř zapomenutý František Kraus

Probíráme-li se novinami první republiky, často narazíme na jméno František Kraus. Tento pekařský mistr, který měl své pekařství a krámk v čp. 234 ve Fügnerově ulici, na cestě k nádraží, nepatřil mezi elitu města. Nenajdeme ho v čestných předsednictvech předních

rady. Vyučil se a pracoval jako pekař v Praze u Odkolka, po bezdětném strýčkovi v Jičíně zdědil živnost a dům a v letech 1914 - 1918 prošel frontami první světové války. V městské radě zůstal do nacistické okupace. V roce 1927 se stal 2. náměstkem starosty Jičina MUDr. Josefa

starosty, nesouvisí jen s tím, že jeho Čsl. živnostensko-obchodnická strana středostavovská, za kterou kandidoval, zajišťovala svými 5-6 mandáty z 36 míst v zastupitelstvu pravicovou, nesocialistickou většinu v Jičíně, ale i s jeho osobními vlastnostmi. Zřejmě i schopnosti hledat rozumná věcná řešení a neprosazovat přitom svou osobnost.

Prvním byl František Kraus mezi svými - mezi živnostníky, středním stavem. Byl hlavním organizátorem Živnostenské strany, nejprve jako její jednatel, pak řadu let její předseda. Obec ho vysílala do kuratoria prvního sociálního domu v Jičíně, do Živnostenského obecně prospěšného stavebního bytového družstva (které postavilo např. "živnodomy" proti Studentskému domu, dnešnímu K-klubu), do školního výboru pro živnostenskou a obchodní školu pokračovací. V jeho čele F. Kraus, člen presidia Zemské rady živnostenské, usiloval o postavení nové školní budovy, která by byla vybavena moderními dílnami pro kvalitní odbornou výuku učňovské mládeže všech živností. Nakonec se to v r. 1939 - 40 podařilo a budova živnostenských škol Pod Koželuhy slouží dnes Střední průmyslové škole elektrotechnické.

Fr. Kraus stál také po léta v čele okresního společenstva pekařů, byl i jeho župním předsedou a členem představenstva celostátního společenstva pekařů. Pracoval i v Okresní jednotě živnostenských a řemeslnických společenstev, např. v r. 1934 byl náměstkem jejího starosty. Však se dovedl živnostníků zastat a hájit jejich zájmy! Tak v r. 1923 prosazuje v zastupitelstvu, aby se co největšího podílu na zakázkách při elektrifikaci Jičina dostalo místním firmám. A v r. 1930, když rostla dražota,

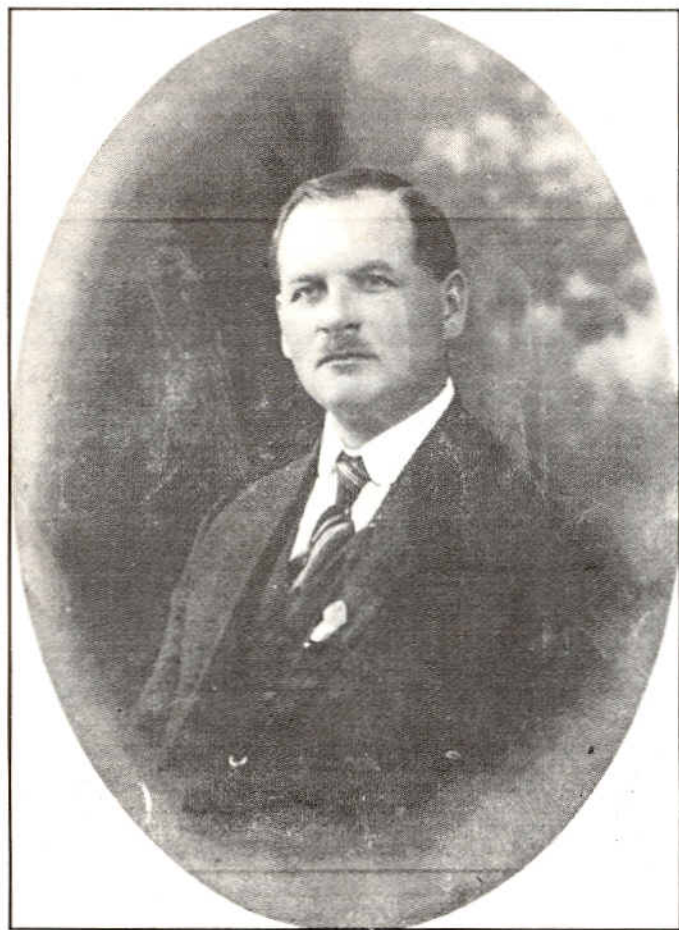
vzbudí nevoli tisku, protože při jednání o cenách, svolaném okresním úřadem, neústupně prohlásí, že než aby prodával jako dosud 5 housek za 1 Kč, to raději zavře krám.

Jako pekař se mezi svými sedmnácti druhy, ale i konkurenty prosazoval mimo jiné jednou specialitou: svým Schlüterovým chlebem pro lidi se žaludečními potížemi a zvláště pro diabetiky. Při své bohaté veřejné činnosti - a to jsme neuvedli práci v Obchodním gremiu, ve správní radě Reeskontního ústavu atd. - přišel domů leckdy pozdě. Ráno však musel pekař vstávat hodně brzy, vzbudit svého dělníka a své dva učně a dát se do práce! O krámk se starala jeho paní - a také děti, tři dcery a jeden syn, musely pomáhat.

Teprve na sklonku života a zároveň na sklonku první republiky se Fr. Kraus stal dvakrát prvním v městském měřítku. V r. 1937, když za starostenství prof. Vratislava Drby se jako jeho náměstek stal předsedou Spolku pro uspořádání výstavních trhů Českého ráje. V atmosféře rostoucího ohrožení naší republiky německým fašismem, která se na trzích odrazila v expozici našeho odboje za I. světové války a expozici věnovanou prezidentu T. G. Masarykovi a Dr. Ed. Benešovi, provázeli on vzácné hosty, především ministra národní obrany Dr. Černého, celou výstavou. V r. 1939, když starostu Josefa Zikmunda 1. září dopoledne Němci zatklí a odvezli, ujímá se jako první náměstek starosty vedení města. Jen do 1.7.1940, kdy Němci městské zastupitelstvo rozpustili a k řízení města jmenovali správní komisi v čele s JUDr. Karlem Kloučkem.

Za dva roky nato, 24.7.1942, František Kraus v pražské nemocnici ve věku 64 let umírá.

Vladimír Úlehla

František Kraus (9.6.1878 - 24.7.1942)

plěšů. Ale nápadně často býval mezi těmi druhými v pořadí. Spolek majitelů domů, po léta v čele s JUDr. Fr. Volfem, má ve Fr. Krausovi nejprve člena výboru, od r. 1928 pak místopředsedu. Podobně ve správním výboru Obecní spořitelny, voleném zastupitelstvem města, najdeme v r. 1924 a 1927 pana Krause jako zástupce ředitele správního výboru, který měl v čele Josefa Matějku.

Na jičínské radnici se po volbách r. 1922 tento tehdy čtyřiačtyřicetiletý muž, který se narodil 9.6.1878 v Ostružně, dostal poprvé do městské

Mrňáka a zůstává jim i za starosty Josefa Matějky. Jeho náměstkem je také ve Spolku pro uspořádání výstavních trhů Českého ráje, které se uskutečnily v létě 1933. Současně je tehdy předsedou živnostensko - průmyslového odboru: má tedy na starosti organizaci výstavy nezemědělské složky této velké přehlídky. Z toho všeho se dá soudit - potvrzení pamětníků jsem se už dobrat nemohl - že pan Kraus byl velmi dobrý a pracovitý, a proto vyhledávaný organizátor. I jeho postavení druhého, od r. 1938 prvního náměstka

Novopacká Klenotnice opět v plném lesku

Slavnostní otevření novopacké Klenotnice dne 25. května

V sobotu dne 25. května 1996 byla v Nové Pace opět otevřena Klenotnice drahých kamenů, která je součástí Městského

Zkamenělý kmen prvohorního jehličnanu v expozici.

muzea v Nové Pace. Slavnostního zahájení se zúčastnil ministr školství Ivan Pilip. Po projevu ředitele muzea Miloslava Bařiny a starosty města Petra Kuříka, byla otevřena nová budova stálé expozice Klenotnice.

Geologická mapa ve vstupním prostoru dává návštěvníkům možnost najít si známá naleziště drahých kamenů a zkamenělin v Podkrkonoší. V tomto prostoru jsou uloženy i zkamenělé kmeny prvohorních předchůdců dnešních jehličnanů. Největší zkamenělý kmen v Čechách leží před Klenotnicí u Suchardova domu.

Při vstupu do geologické expozice v přízemním sále nás upoutá stěna z kvádrů melafyrového mandlovcé - prvohorní lávy. Naproti je reprodukce obrazu permokarbonské krajiny od novopackého malíře Karla Havlaty. Ve vitrinách jsou vystaveny usazené hominy karbonu a permu - arkozy, pískovce, slepence a jílovce. V patnácti vitrinách jsou dobře zachovalé zkamenělé části prvohorních rostlin, v dalších jsou otisky skelnošupinatých ryb nebo otisky šlápot obojživelných krytolebců. V této přízemní expozici můžeme ještě vidět různé minerály z podkrkonošských melafyrových mandlovců. Například krystalické odrůdy křemene - záhnědy, ametysty, křišťály a pěkné ukázky goethitu, analcimu, kupritu nebo hvězdnatého křemene - hvězdovce.

V dalších vitrinách jsou ukázky živočichů i rostlin z období konce druhohor. Třetíhory za-

stupují nerosty čedičů, např. olivín, amfibol a český granát z hadců. Přízemní expozice geologického vývoje je ukončena kresbou novopackého sběratele Václava Fejfara.

V prvním patře je vlastní expozice Klenotnice. Představují se tu různí místní šperkaři a zlatnické firmy. V dalších jsou hlavně zastoupena různá naleziště achátů a jaspisů. Typicky krásné jsou místní geody ametystů, záhněd a křišťálů. Několik vitrin je věnováno sbírkám soukromých sběratelů.

Městské muzeum v Nové Pace bylo založeno v roce 1908.

znovu vystaveny na místní Dělnické výstavě v r. 1910.

Když v roce 1895 vzniklo z iniciativy Dr. A. Friče muzeum v Lázních Bělohradě, začala novopacká městská rada uvažovat o zřízení městského muzea. K němu došlo až v roce 1908, z podnětu učitele Františka Jirutky, člena městské rady. První muzejní předměty byly ukládány do jedné místnosti bytu v přízemí radnice, později do bývalé zasedací síně městské rady. Na konci první světové války byly sbírky muzea přestěhovány do budovy České státní reálky. Zde vlastně vznikla první

Pan Antonín Fejfar ze Staré Paky u své sbírky zkamenělých rostlin.

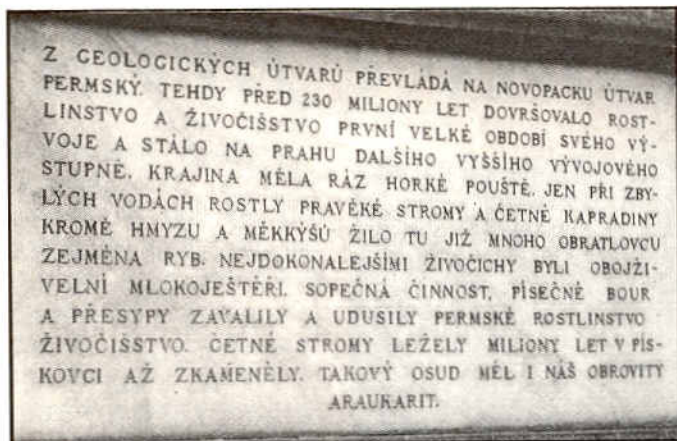
Co tomu předcházelo? V roce 1906 uspořádal Okrašlovací spolek v Nové Pace "Výstavu květin". V mineralogické části výstavy vystavovali téměř všichni místní sběratelé nerostů a zkamenělin. Úspěch u diváků byl tak veliký, že byly sbírky

expozice, občas přístupná veřejnosti. Tato expozice byla stále provizorní a nedokonalá. Krása jejích exponátů vynikla na Krajské výstavě v Nové Pace v roce 1935, kde ukázky nerostů a zkamenělin tvořily její podstatnou část. Po válce v r. 1949 byl městem zakoupen novorenesanční památkový dům, vystavěný A. Suchardou v r. 1896. K němu patřila i sochařská dílna, ve které byla v r. 1952 zpřístupněna expozice drahých kamenů a zkamenělin. Sbírký se rychle zvětšovaly a tak byla vybudována nová expozice v sále bývalého hostince Besedy, která byla otevřena 1. května 1960. Později uvolnil MNV celý prostor bývalé spořitelny a nová expozice byla otevřena pro veřejnost 4. července 1970.

Prvním správcem muzea byl F. Šmíd. Po jeho odchodu do důchodu v r. 1923, spravovala

Vitriny s acháty v novopacké Klenotnici.

Nápis u zkamenělého kmenu araukaritu před novopackou Klenotnicí.

muzeum čtyřčlenná komise v čele s hejtmanem J. Wegerem. Od r. 1925 řídila muzeum dvanačtičlenná komise, jejímž předsedou byl učitel J. Jíra. V

roce 1948 se stal správcem muzejních sbírek O. John. Po jeho smrti v r. 1967 spravovala muzeum N. Bittnerová. V roce 1970 nastoupil nový ředitel mu-

zea Miloslav Bařina, který řídí Městské muzeum a Klenotnici drahých kamenů dosud.

Sbírkou novopacké Klenotnice vytvořili soukromí sběratelé. Kterí to byli? J. Zeman, J. Jampilek, J. Benda, F. Šmíd, J. Jíra, MUDr. J. Brož, V. Fejfar, A. Fejfar, E. Franc, J.A. Kaska, A. Krámský, V. Pour, J. Vejnar, A. Votoček, J. Materna, J. Anton, O. John, MUDr. V. Bartoš, F. Závěský a K. Havlata.

Jak se vlastně stane ze soukromě hospodářského zemědělce sběratel? Dcera Antonína Fejfara ze Staré Paky vzpomíná, že jejího otce popadlo sběratelství zkamenělých kmenů prvohorních rostlin v době, kdy se připravovala Krajinická výstava, která se uskutečnila v r. 1935. V tomto roce si pořídil asi dva

metry dlouhý bodec, kterým ve svém lese pichal do země. Podle zvuku poznal, kde v zemi leží zkřemenělé prvohorní kapradiny a přesličky. Někde musel kopat až do hloubky dvou až tří metrů. Řezání a broušení mu prováděli v Turnově. Dost ho to stálo, jeden centimetr čtverečný jednu korunu. Za jeden rok, v květnu 1935, už měl na Krajinické výstavě dvě velké skříně vybroušených zkamenělin.

Nově otevřená expozice Klenotnice tak navazuje na tradici vzniklou před desítkami let, kdy v předjaří a po velkých deštích je možné vidět na polích sběrače pokladů, které země vydává jen zvolna a postupně.

Milan Pišl

Blahopřejeme

Než se 5. července 1932 narodil ve Dvorcích u Kvačků syn, radily se sudičky, co mu dát do vinku. A protože se jim líbil, sáhly hezky hluboko do svých kapsářů a vytáhly vzácné vlastnosti: moudrost, lásku k historii, píli, schopnost přednášet a psát, ale i sportovní zaujetí, vztah k rodnému kraji atd., atd.

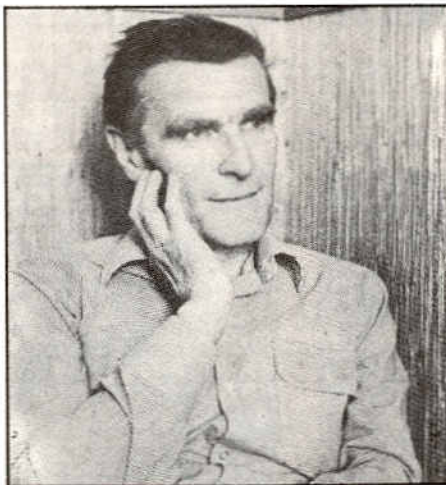
Pak rostl, studoval a využíval všech uvedených darů, až se z něho stal dnešní univ. prof. PhDr. Robert Kvaček, DrSc., profesor českých dějin na filosofické fakultě University Karlovy v Praze.

Mnohokrát jsem si už v duchu i nahlas říkal, jak stihne tolik věcí. Patří k nejoblíbenějším a nejzaměstnanějším pedago-

gům fakulty, přednáší, vede semináře, studenti u něho rádi dělají diplomové práce. Kromě toho pracuje ve vědeckých společnostech a v redakčních radách odborných časopisů, je autorem desítek knih a stovek studií a článků - nejen odborných, ale i populárně vědeckých, psaných pravidelně zvláště pro Zemědělské noviny a Svobodné slovo. Jezdí přednášet - především učitelům dějepisu - po celé republice. Studuje v našich i zahraničních archivech. Přečte spousty knih a napíše o

nich recenze. Při tom všem mu zbývá čas i na sport a turistiku. A pravidelně jezdí do Jičína - za maminkou a přáteli.

Je nepochybně našim nejlepším znalcem období třicátých

let a druhé světové války, zvláště tehdejších zákulisních a diplomatických jednání. Poznenáhlu začal rozšiřovat své zájmy na kulturní a vzdělanostní problematiku 2. poloviny minulého století a publicisticky zpracovával vybrané kapitoly celých českých dějin. Nemá cenu vyjmenovávat zde názvy jeho knih, odborně hodnotit jeho přínos české historiografii - to bude jistě náležitě zpracováno při jiných příležitostech. My chceme dnes jen skromně pogratulovat slavnému Jičínákovi, poděkovat mu za všechnu přízeň projevovanou městu i jeho muzeu - a těšit se, že pan profesor zahrne do svých pracovních plánů na příští léta i zpracování a publikování regionálních jičínských témat! Ad multos annos!

prom. hist. Karol Bilek

Významné jubileum

Necelé čtyři roky nás dělí od vzniku této fotografie. Zachytila okamžik, ve kterém blahopřeje

tehdejší starosta Ing. I. Matějka k udělení čestného občanství města Jičína MUDr. Jaroslavu Rejlkovi, CSc.

Na konci letošního března oslavil bývalý primář dětského oddělení jičínské nemocnice MUDr. J. Rejlek své životní jubileum - pěkně zaokrouhlenou osmdesátku.

Duchem stále svěží, touží po informacích, chce vědět o dění na radnici, ve městě, v kultuře, a

o všem, co zajímá lid obecný a také, co ten si vlastně myslí o počinání jičínské radnice, jejích volených představitelích i úřednicích.

V letech, kdy MUDr. Rejlek častěji psal do regionálního tisku, uměl přesvědčit čtenáře jasným a výstižným formulováním svých názorů, v nichž hájil vždy jednu stranu - občana. Články často vznikaly v atmosféře otevřené diskuse a oponentních připomínek jeho vynikající ženy - MUDr. Vlasty Rejlkové. Není náhodou, že byl jedním ze zakladatelů Spolku občanů a přátel města Jičína a v rámci jeho činnosti usiloval zejména o zničení informačních bariér:

radnice versus občan.

Přestože není jičínským rodákem, přilnul k městu, které je mu domovem více jak čtyřicet let. Zajímá se o jeho historii i současné dění - zejména v kultuře - v němž se častokrát osobně angažoval.

Také redakce Muzejních novin mu vděčí za mnohé dobré články i za ty, které v této době teprve vznikají. Aby však mohl být dobrý článek napsán, potřebuje člověk nejenom námět, tužku a papír, ale především zdraví a dobrou mysl. Obojí přejeme MUDr. J. Rejlkovi do dalších let v míře co největší.

Hana Trojanová

Vědecká konference v Jičíně

Konference právě začala, bylo 6.3.1997, 11.00 hodin. Účastníky vítají RNDr. L. Šoltysová a PhDr. Evě Bilková

Jedním z čestných hostů byl náměstek ministra kultury Ing. Z. Novák

V řadě pro hosty sedí zprava Arnošt Waldstein, Jiřina Melenová, Jiří Dientsbier, Carl Albrecht Waldstein a JUDr. Veselý

První referát přednesl PhDr. Jaroslav Wagner, rodák z Jičína a velký znalec jičínských památek

Milý zahraniční host, architekt Fabrizio Nosari z Mantovy - působiště architekta N. Sebregondiho

V živé diskusi nad modelem Jičína, představujícím historickou podobu města v 17. století

Z vernisáže výstavy Valdštejské lodžie. Uprostřed zástupkyně americké nadace, která poskytla grant na pořádání konference

Prof. MUDr. Antonín Fingerland v rozhovoru s PhDr. Jaroslavem Wagnerem při návštěvě výstavy Valdštejské lodžie

Valdštejská lodžie působí již desítky let starostí všem, kdo mají rádi Jičín. Navrhovala se nejrůznější řešení její záchranu, ale k realizaci nikdy nedošlo.

V nedávné době rozbouřily veřejné mínění snahy záhadného Dr. Klingera, který chtěl lodžii "zachránit" a spolu s okolím zapojit do jakéhosi obudného zábavního parku - Valdštejnlandu. Na svou stranu získal i část představitelů města, proti se sešla občanská iniciativa, která se snažila nejen zabránit realizaci tohoto plánu, jenž by znamenal ohrožení krajiny Českého ráje po všech stránkách, ale zároveň získat odborně podložené plány na průzkum, záchranu a obnovu Lodžie i okolí a zapojení tohoto území do života města a celého kraje.

K podpoře a realizaci těchto záměrů se podařilo jednak získat dotaci na uspořádání vědecké konference, dále finanční prostředky ministerstva kultury a Městského úřadu na provedení nejnnutnějších zabezpečovacích prací a založit občanské sdružení Lodžie. Městská rada přerušila jednání s Dr. Klingerem, bylo provedeno statické zabezpečení a další nejnnutnější úpravy stavby, vznikl návrh na úpravu parku atd.

Vědecká konference Valdštejská lodžie a komponovaná barokní krajina okolí Jičína měla těmito snahám a plánům dát odborné podklady. K jejímu uspořádání se spojily ZO Českého svazu ochránců přírody Křížánky (RNDr. L. Šoltysová), Pekařova společnost Českého ráje (PhDr. E. Bilková), Státní ústav památkové péče Praha (Mgr. M. Ličeniková), Občanské sdružení Lodžie (R. Lhotáková) a Okresní muzeum a galerie Jičín (Ing. B. Danielová, H. Trojanová). Jičín neměl s pořádáním takovéto akce žádné zkušenosti, ale podařilo se vytvořit kolektiv nadšených pořadatelů (kromě jmenovaných V. Úlehla,

ředitel gymnázia V. Carda, Ing. B. Procházka, M. Chrást, R. Šal, řada pedagogů a studentů gymnázia aj.) Své znalosti poskytli i výbor Pekařovy společnosti, základní finanční prostředky grant "The Foundation for a Civil Society", zásluhou M. Starého se zapojilo i několik jičínských podnikatelů.

A tak se konference mohla ve dnech 6 - 8. března 1997 uskutečnit. Přihlásilo se na 170 účastníků, mezi nimi i několik zahraničních. Nádherné prostředí k jednání poskytlo gymnázium ve své krásně obnovené aule, vyzdobené kopidlenskou zahradnickou školou, doprovodné akce se konaly v prostorách muzea a galerie na zámku.

Význam konference podepřely již úvodní pozdravné projevy, které přednesli náměstek ministra kultury Ing. Z. Novák, ředitel SUPP PhDr. J. Štule, přednosta Okresního úřadu Ing. J. Vitvar, ředitel Lepařova gymnázia V. Carda, za městský úřad Ing. J. Šebík a ze vzácných hostů hrabě Arnošt Waldstein z Vidně (zúčastnil se celého jednání spolu se synem Carlem Albrechtem) a bývalý ministr zahraničí Jiří Dienstbier.

Zásadní referát o lodži, jejím významu a stavebním vývoji přednesl náš významný památkář, jičínský rodák PhDr. Jaroslav Wagner, CSc.

Po obědě se pak rozběhl dvou denní odborný program, v němž se svými referáty a diskusními příspěvky vystoupilo na třicet vědeckých pracovníků z nejruznějších oborů (historie, archeologie, dějiny umění, přírodní vědy, ekologie, ochrana památek aj.). Zazněly i dva příspěvky zahraničních odborníků - prof. Dr. P. Fiderla z university v Innsbrucku a arch. F. Nosariho z Mantovy. Vedle našich

předních vědeckých kapacit z Prahy (např. historička I. Čornejová, ekolog a bývalý ministr Ing. I. Dejmál) se význameně

mé účasti věvody frýdlantského na koncepci stavebního a ekologického vývoje Jičína a okolí), takže připravovaný sborník refe-

Novinám Jičínska, Českému rozhlasu Hradec Králové i jičínské regionální televizi.

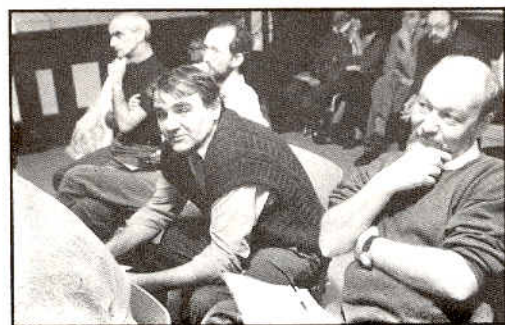
Účastníkům jednání se v Jičí-

Zasloužený odpočinek u kávy po vyčerpávající prohlídce jičínského muzea

První večer konference patřil barokní hudbě v podání souboru Musica Bohemica v porotním sále jičínského zámku

Vážným a milým hostem konference byl bývalý ministr životního prostředí Ing. Ivan Dejmál. Vpravo Miroslav Chrást z občanského sdružení Lodžie

Sobotní dopoledne bylo věnováno exkurzi. Jičínskou krajinou přepravovali účastníky dva autobusy

uplatnili i odborníci z regionu - z Hradce Králové (Doc. PhDr. K. Štefěk, CSc., PhDr. J. Němeček, Ing. J. Starý, PaedDr. J. Hetych), z Turnova (RNDr. Z. Mrkáček, Ing. T. Tomsa), Náchoda (PhDr. L. Baštecká) i domácí a "přespolní" Jičíňáci (kromě Dr. J. Wagnera i prom. fil. J. Hofmanová, prof. PhDr. M. Šejna, prom. fil. J. K. Čeliš, RNDr. I. Suchara, Ing. M. Smolík, prom. hist. E. Ulrychová).

Výsledkem byl mnohdy až překvapující vědecký přínos (zvláště pokud jde o valdštejnské stavitele G. Pieroniho a N. Sebregondiho i o otázky pří-

rátů z konference bude jistě vyhledávaný.

I doprovodné akce byly na vysoké úrovni, ať to byly obě výstavy v muzeu (Bohemiae Rosa Miloše Šejna a Valdštejnská lodžie), oba koncerty (Musica Bohemica pod vedením J. Krčka a Foersterova Jičínská suita, přednesená prof. J. Pickem) či společenský raut sponzorovaný místními podnikateli. Vydařila se (včetně nádherného počasí) i závěrečná studijní exkurze po valdštejnských památkách okolí města.

Za propagaci a zpravodajství o konferenci je třeba poděkovat

ně opravdu líbil, byli spokojeni s ochotou a zájmem občanů, ubytováním, stravováním, se vzhledem města, s propagačními materiály.

A tak věříme, že výsledky konference se projeví nejen v dalším úsilí o záchranu valdštejnské lodžie i celé okolní krajiny, ale i v péči o celou městskou památkovou rezervaci a že Jičín bude v očích veřejnosti opět hrdě spojován s Albrechtem z Valdštejna a jeho dobou.

Karol Bilek
Foto: B. Jelinková

z projevů....

"Já jsem strašně rád, že v zemi, kde příliš často se říká, že o peníze jde vždycky až na prvním místě, se najde taková spousta lidí, která se zajímá o to, jak bude rekonstruována kulturní památka a krajina, a jak zařídit, aby opět sloužila lidem. Tady v Jičíně jsem navíc za poslední léta poznal, že tu panuje taková zvláštní atmosféra, existují tady lidé, kteří se skutečně snaží o to, aby se tady dalo žít jinak, než jenom v nějaké tupé konzumní společnosti. Takže já bych vám chtěl jenom popřát, aby se vám to dařilo všem, aby se skutečně tato nádherná památka a celý Libosad skutečně stal Libosadem opět pro co největší množství občanů. No a protože, jak jsme říkali, o ty peníze jde vždycky až v první řadě, tak abyste je na to taky sehnali. Mějte se moc hezky!

"Z projevu Jiřího Dienstbiera na zahájení konference

☉ Hlednutí za výstavami:

Malé i velké návštěvníky jičínské galerie upoutala ojedinělá výstava "Hračky a divadelní loutky z Afriky, Ameriky a Asie", instalovaná ve spolupráci s Náprstkovým muzeem v Praze.

Výtvarnou součástí konference "Valdická loď a komponovaná barokní krajina" byla výstava PhDr. M. Šejna "Bohemiae Rosa". Autor, profesor pražské AVU, zde představil mimo jiné 1818 misek s přírodninami, pocházejícími ve velké většině z krajiny Českého ráje.

Slavnostní ráz vernisáže výstavy J. Ščerbakova (uprostřed), na které přednesl úvodní slovo J. Rodr, umocnilo vystoupení jednoho z našich předních kytaristů L. Brabce.

Výstavy

Galerie

24.4. - 25.5.

Kateřina Černá / Jiří Plátek

obrazy, grafika / knižní vazba

29.5. - 22.6.

Ilona Chválová / Bernhard Horst
(Rakousko)

obrazy / plastiky, objekty

26.6. - 17.8.

Bohumil Eliáš

umělecké sklo

2.8. - 14.9.

Jaromír Vrzal

obrazy, portréty

21.9. - 19.10.

Renata a Martin Lhotákoví

dřevěné hračky

23.10. - 16.11.

Radek Pilař

volná tvorba

20.11. - 14.12.

Nové sdružení pražských umělců

obrazy, grafika, kresby

18.12. - 18.1.

Jiří Netik

dřevořezby, plastiky

Chodba muzea

25.4. - 11.5.

Drogy - AIDS (ZUŠ Nová Paka, odd.
K. Krausové)

16.5. - 8.6.

Petr Heber - Objekty

13.6. - 20.7.

Plakáty minulého Jičínska

24.7. - 24.8.

Karel Mevald -

fotografie, pohlednice

28.8. - 5.10.

Žraloci - nejstarší obyvatelé planety

9.10. - 16.11.

**Paměť zvuku - hrací a mechanické
strojky**

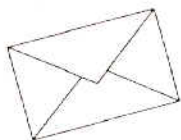
Technické muzeum Brno

24.11.-4.1.98

Pananky v krojích celého světa

sbirka Heleny Houdkové z Chocně

Napsali nám

Vyjímáme úryvky z dopisů naší redakční pošty.

Dovolte mi, abych také reagoval na poslední číslo Muzejních novin, v němž jsem našel mnoho zajímavého. Tak např. o Rousově výrobě pian aj. nástrojů. Měli jsme v Jičíně pianino od této firmy, koupené snad v době kolem mého narození, které má nyní náš syn zde v Praze. Nástroj "neumřel", jen v posledních letech jenom "spí", protože vnuci nemají dost času.

Ing. O. Langkammer, Praha

Upřímně děkuji za zaslání letošního 10. čísla Muzejních novin, jehož přečtení mne velmi potěšilo nejen pro otištění blahopřání pana starosty města k mému lékařského vyznamenání, ale hlavně pro počet a obsah uveřejněných článků a informací. Po mnoho let jsem choval tajně přání, aby v mém rodišti vznikla společnost vzdělaných a tvořivých lidí různých zájmů a zaměstnání, která by se pravidelně nebo i nepravidelně scházela a uveřejňovala plody svých prací a zájmů z mnoha oborů a jmenovitě těch, které by se týkaly našeho jičínského regionu. Po přečtení Vašeho časopisu vidím, že se můj tajný sen již uskutečňuje a mám z toho velikou radost.

univ. prof. MUDr. Ant. Fingertland, DrSc., Hradec Králové

Srdečný dík za výtisk posledních Muzejních novin. Je s podivem, kolik stavebních zajímavostí je v obci Radim, které návštěvník, zvláště jede-li autem, přehlédne. Poutává je i stať o rodině Mazánkové. Na paní Mazánkovou se ze studentských let dobře pamatuji. Bylo to dáma "par excellence", která vyvinula i významnou činnost dobročinnou.

prof. MUDr. J. Procházka, CSc., Olomouc

Nad čtvrtou a pátou stranou mě ovšem různými oklikami přepadly zcela neutříděné sentimentální vzpomínky na pamí kafemlejny i na motorové vláčky obtáčejíci Žebín, na novostavbu jičínského nádraží před šedesáti lety, na čerstvě vyhlídě

Procházkovy krajinomalby, na parádního nosiče a převažče zavazadel pana Vohnouta - i na hoteliéra Huška, jenž stával v černém fráčku v bílé košili na schodišti svého podniku a zval návštěvníky města Jičina k prostřenému stolu. Z Husovky i z náměstí vyrazely autokary do Skal - asi se mi dnes všechno jeví veselejší než tomu tenkrát vskutku bylo.

Josef Rodr, Hradec Králové

V každém čísle Muzejních novin se dozvíme tolik nového o našem milovaném kraji. K těmto informacím bychom se jinak těžko dostali. Přijměte za to náš dík s přáním všeho krásného.

manželé Menčíkovi, Miletín

Oprava:

V článku "Povídání o železnici" (Muzejní noviny č. 10) na str. 4 v 1. sloupci věta: Tím získala společnost napojení

na dráhu Trutnovsko... Správně: Turnovsko-kralupsko-prazskou. Omlouváme se autorovi článku K. Jiraskovi a všem čtenářům

AGS
JIČÍN a.s.

ŽACÍ STROJE GT. MF. MAUS

ZEMĚDĚLSKÉ STROJE
PRODEJ • SERVIS

JIČÍN, JUNGMANNOVA 11
TEL 0433/214 77, 0433/411
FAX 0433/238 48

H Firma HOŠEK – Jičín
Vás srdečně zve k nákupu

levného textilu

do svých prodejen v Jičíně
a Hořicích

Adresy prodejen:
Jičín, Palackého 60 (naproti gymnáziu)
Jičín, Dělnická 225 (u vlakového nádraží)
Hořice, Husova 35

MAVE JIČÍN
a.s.

SE SÍDLEM V SOBĚRAZI, 507 13 ŽELEZNICE

vyrábí, dodává:

chovné kuřice, vejce, majolky, tuky,
selata, jatečná prasata
a organická hnojiva
včetně zapravování do půdy

tel.: 0433/22876-7 fax: 0433/22872

EKO-AGRO-MONT

Zemědělské technologie
Kovovýroba
Instalační práce
Solární systémy

507 12 STUDEŇANY – RADIM
telefon 0433/97 183 • fax 0433/97 246

EKO-AGRO-MONT

**NÁBYTEK
A BYTOVÉ DOPLŇKY
od firmy**

DONAJ

Dělnická ul., 506 01 JIČÍN, tel.: 0433/22839

TIP na prima nákup.

Palackého 67, Jičín

**Tapety, Papír,
Tužky, Pera,
Tašky, Penály**

a další zboží v prodejně Papír,
tel.: 0433/23060

Evropská databanka

EDB

**EDB - Servisní telefon
0433 / 185**

**KRKONOŠSKÁ
SÝRÁRNA
A MLÉKÁRNA**

Havlíček a Zelinka
spol. s r. o.
Kruh u Jilemnic
tel. 0433/23782

APIS Automatační
regulační
a informační systémy

Automatizace v průmyslu
Regulace topení a klimatizace
Informační dispečerská centra
Systémy rozvaděčové

Ruská 16, 506 01 Jičín
tel.: 0433/543111, fax: 0433/543200

ZLATNICTVÍ - KLENOTY

Čelakovského ul. 86
Valdštejnovo nám. 84

Jičín, tel.: 0433/22549
0433/22766

KENTO
T.F. 0433/229 41, 320 38
KONEČNOLUMSKÁ 513
JIČÍN
506 01

■ SERVIS AVIA - ZÁRUČNÍ PROHŮDKY,
STK. EMISE, GO. MONTÁŽE
■ PRODEJ NÁKLADNÍCH AUT A NO
■ LEASING OSOBNÍ A NÁKLAD.
AUT. VYPOČET. TECHNICKÁ
A ZDRAVOTNÍ ZAŘÍZENÍ

AVIA **PRODEJNÝ ND** **SERVIS**
LEASING **LI/IZ** **HUK** **SERVIS**

● JIČÍN - 0433/257 85
● HR. KRÁL - 049/61 48 11
● HAVL. BROD - 0451/231 21 31 207

Otevřeno denně
od 12.00 hod.

nám. Svobody 20
Jičín
tel.: 0433/24349

K Plzeňskému pivu
- lahodná Jičínská uzenina

PARKETY

pokládání - broušení - renovace
parket a dřevěných podlah -
dřevěné obklady

JAROSLAV HOŘEJŠEK
tel.: 0433/24998

**GALANTERIE
& CHRAMOSTĚ**

nabízí široký výběr vlny a pletacích
přízí, ozdobné knoflíky a krajky,
punčochové kalhoty ve všech
velkostech a barvách.

Husova ulice 72, 506 01 Jičín
tel.: 0433/52 26 43

Znovu v Jičíně
• Metrový textil
• Záclony
• Dekorační tkaniny
Vám ochotně
nabídne

JOSEF VAVŘINA
TEXTILNÍ ZBOŽÍ
v nové prodejně
v Čelakovského ulici č. 83
tel. 0433 211 88

Děkujeme Vám za návštěvu.

STAVTRANS
FLOCK s.r.o.

KNAUF

SADROKARTONOVÉ SYSTÉMY
MINERÁLNÍ PODHLEDY
MALTOVÉ SMĚSI STAVĚBNÍ CHEMIE
SÍŤOVANÉ OKNA VELUX IZOLACE
VELKOOBCHOD MONTÁŽE

Poděbradova 134, Jičín-Čejkovice
tel./fax: 0433/237 34

RYCHLE A OCHOTNĚ VÁS OBSLOUŽÍME
PŘI NÁKUPU DROGISTICKÉHO ZBOŽÍ

VAŠE SPOKOJENOST - NÁŠ CÍL

ČZP

ČS. ŽIVNOSTENSKÁ POJIŠTOVNA a.s.

- pojištění průmyslu a podnikatelů
- pojištění majetku a odpovědnosti
- životní a úrazové pojištění

KONTAKT:

0433/522 579, 222 79
tel./fax: 0433/522 379

Agentura

SPORTCENTRUM

cestovní kancelář - směnárna - překlady a tlumočení

Ing. Milan SOCHOR

506 01 JIČÍN

Valdštejnovo nám. 2
tel./fax: 0433/21977

Sklopisek Střeleč Eximes a. s.
50745 Mladějov v Čechách
tel.: 0433-576700, telex: 194306
fax: 0433-7626, 7635 ČR

VÝROBCE KVALITNÍCH
SKLÁŘSKÝCH PÍSKŮ
MOKRÝCH I SUŠENÝCH

DROGERIE - KOSMETIKA

14 dnů v každém měsíci
nabízíme zvýhodněný
nákup drogistického zboží

Jičín, Husova 218, tel./fax: 0433/23898

**SILNICE A.S.
JIČÍN**

Hradecká 415, 506 33 Jičín

tel.: 0433/538055, fax: 0433/226 97

DODAVATEL SILNIČNÍCH
A INŽENÝRSKÝCH STAVEB

K STYL JIČÍN

NABÍZÍ: dámské, pánské,
dívčí, jinoušské a dětské oděvy
kožené zboží a klobouky.
Provádíme zakázkové šití, opravy
a úpravy i donešených oděvů.

VALDŠTEJNOVO NÁM. 75
50601 JIČÍN
Tel. 0433 21652

Oční optika

Jan HORNA

Husova 79, Jičín 506 01
tel.: 0433 / 22 952

Zhotovování, opravy a zkoušení
brýlí.

Otevřeno denně i v sobotu.

**KNIHKUPECTVÍ
* U PAŠKŮ ***

Valdštejnovo nám. 61, 506 01 Jičín
zajišťuje prodej beletrie, naučné
a dětské literatury, časopisů,
magnetofonových kazet, reprodukcí
obrazů, grafik a uměleckých děl, všech
druhů papírenského zboží, psacích
a kreslicích potřeb, pohlednic.

Tel.: 0433/22267

POTŘEBUJETE

CELOBAREVNÝ TISK
JIŽ OD JEDNOHO KUSU?

obraťte se na tiskárnu

Fitos

spol. s r. o.
Strán Pátek, Národní 111, PSČ 507 91
tel. 0434/8292 fax: 0434/8211

Pracujeme sleva při větších objednávkách
Vytiskneme různé tiskoviny dle Vašeho přání.

TELECOM a.s.
oblast Pardubice o.z.

Vás zve do

ODBYTOVÝCH A PRODEJNÍCH STŘEDISEK

TELECOM
Teleset